

Finanční trhy Investiční produkty

Národní hospodářství

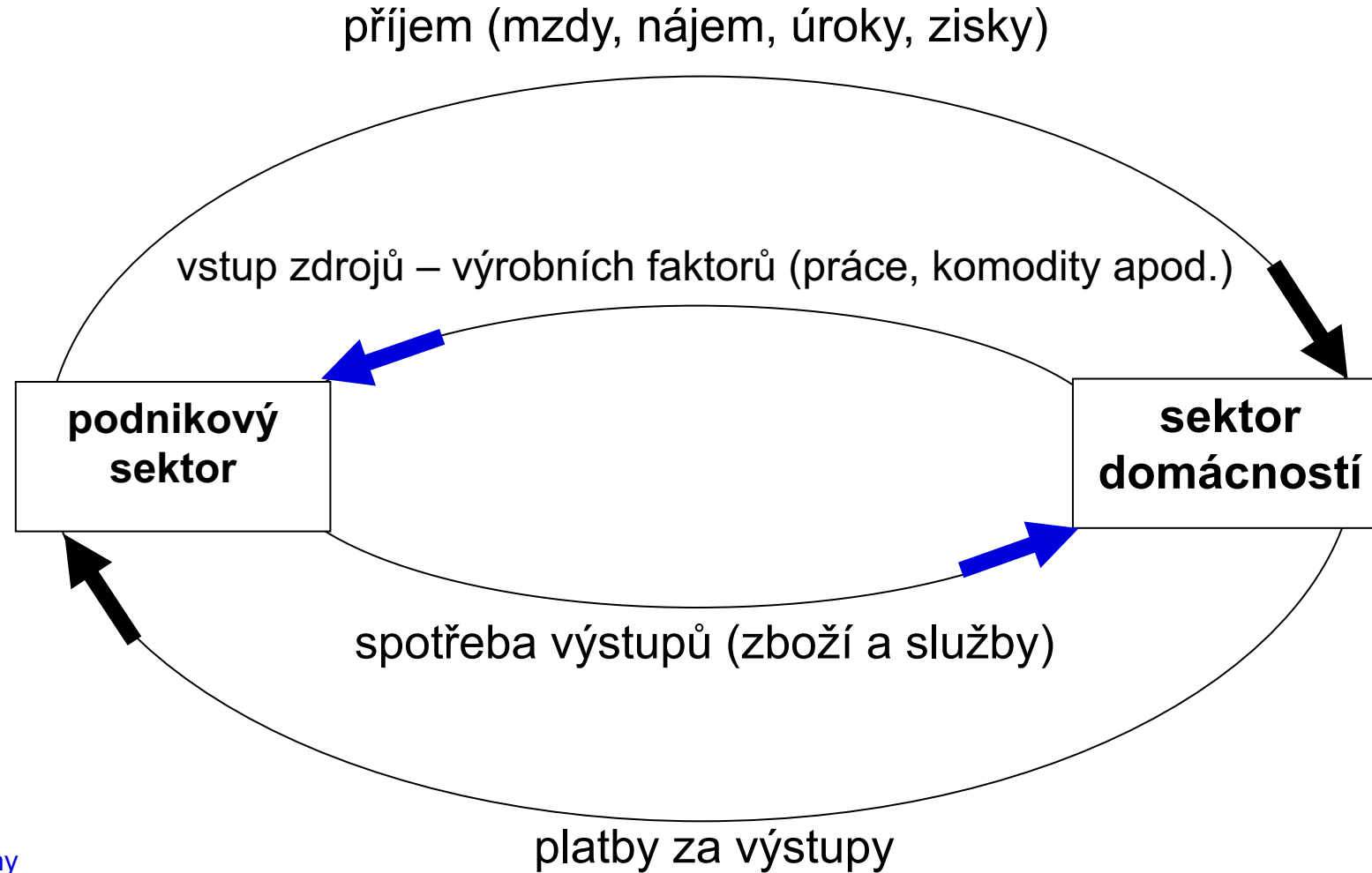
Obsah

- Co to je finanční trh, jaké jsou jeho funkce
- Účastníci finančního systému
- Kritéria a členění
- Globální data
- Současnost a budoucnost

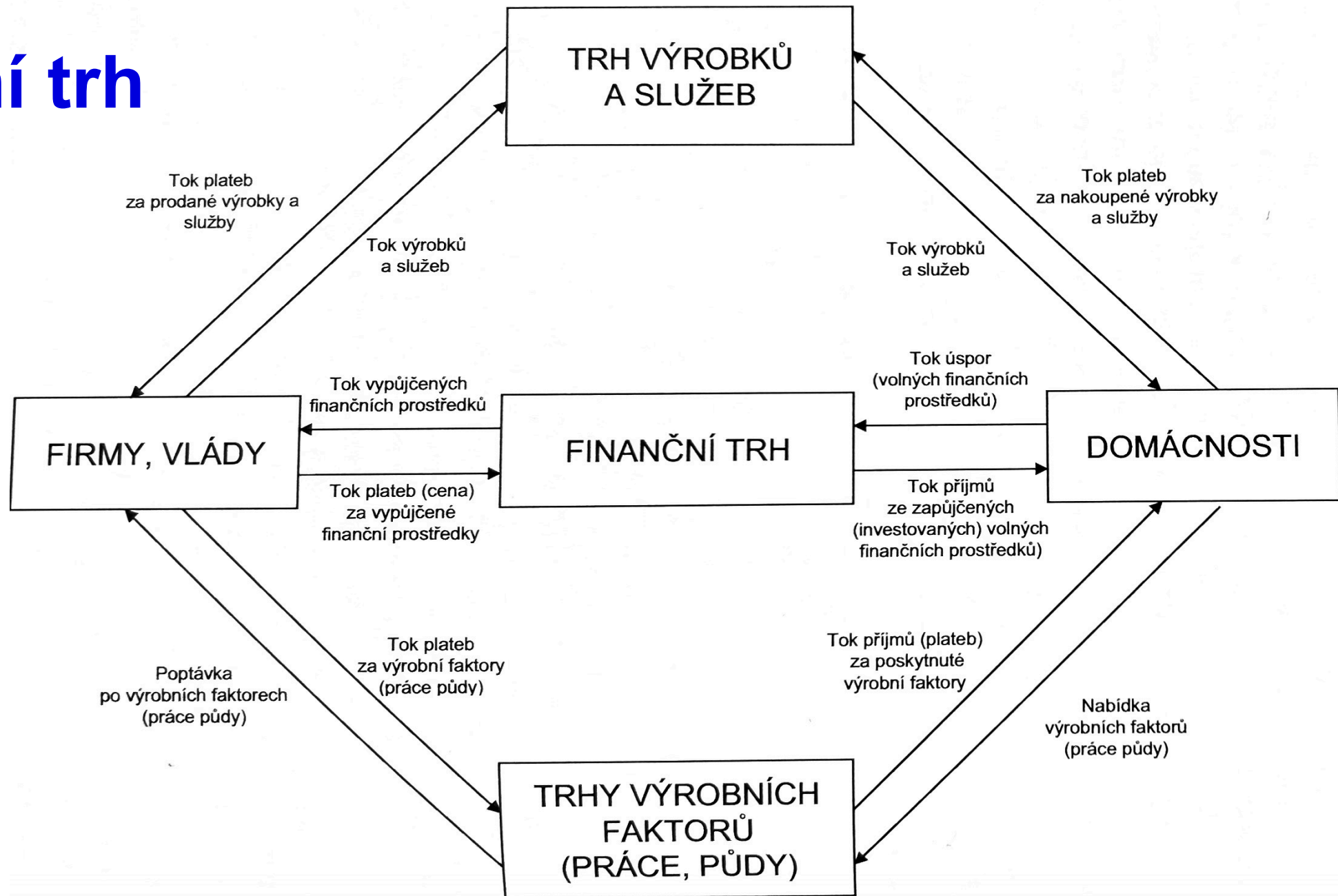
Model ekonomického systému

- Předpokládá, že ekonomice existují pouze dva sektory, a to sektor domácností (households) a sektor podnikový (businesses).
- Domácnosti
  - jsou výhradními vlastníky všech výrobních faktorů (práce, půdy, kapitálu), které nabízejí podnikům
- Podniky
  - vyrábí pomocí výrobních faktorů domácností zboží a služby, které nakupují a spotřebovávají domácnosti
- Ekonomika
  - je ekonomikou uzavřenou (neexistuje propojení se zahraničím)
- Neexistuje vládní sektor (tzn. žádné vládní příjmy, žádné vládní výdaje, úvěry)

Ekonomický systém

Finanční trh

Finanční trh

- Trh (obecně) je místo, kde se střetává nabídka statků, služeb a finančních prostředků s poptávkou po nich
- Finanční trh
  - Souhrn investičních nástrojů, institucí a subjektů, které realizují finanční operace, při nichž dochází k přelévání volných finančních zdrojů mezi přebytkovými a deficitními jednotkami na dobrovolném smluvním základě.
  - Díky nabídce a poptávce zde vzniká cena finančního aktiva.

Účastníci finančního trhu

- Deficitní subjekty
- Přebytkové subjekty
- Finanční zprostředkovatelé

- Orgány ochrany, regulace a dohledu finančního trhu

Poskytovatelé finančních služeb, finanční zprostředkovatelé

- **Poskytovatelé finančních služeb (finanční instituce)** – jedná se o osoby, resp. instituce, které daný finanční produkt, službu či nástroj vytvářejí (banky, družstevní záložny, nebankovní poskytovatelé úvěrů, investiční společnosti a investiční fondy, obchodníci s cennými papíry, penzijní společnosti, pojišťovny, poskytovatelé platebních služeb, instituce elektronických peněz, směnárny),
- **Zprostředkovatelé finančních služeb (finanční zprostředkovatelé)** – jedná se o podnikatelské osoby, které daný finanční produkt či nástroj, který vytvoří poskytovatel, již jen přeprodávají koncovým zákazníkům (neprodává-li jej prostřednictvím svých zaměstnanců přímo samotný poskytovatel).
- **Finanční zprostředkovatele** lze různým způsobem členit, např. podle sektoru, ve kterém působí (investiční zprostředkovatelé, pojišťovací zprostředkovatelé), podle šíře nabídky zprostředkovaných služeb a protistrany, kterou zastupují (agenti, makléři) či např. podle způsobu odměňování (zprostředkovatelé odměňování provizemi ze sjednaných obchodů, zprostředkovatelé placení přímo zákazníkem).

Dohled nad všemi tržními účastníky

- Výkonem dohledu se rozumí jak průběžná kontrola plnění zákonných povinností, tak i rozhodování, zdali danému subjektu bude vydáno samotné povolení danou činnost vykonávat.
- Tento dohled v ČR vykonává **Česká národní banka**, která vede veřejně dostupný seznam těchto subjektů.
- **Ministerstvo financí ČR** je orgán vytvářející zákonnou úpravu (regulaci) finančního trhu.
- Významnou roli na finančním trhu mají i **další subjekty** - spotřebitelská sdružení, profesní asociace poskytovatelů a zprostředkovatelů finančních služeb či finanční arbitr jako orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu.

Funkce finančního trhu

- Shromažďovací
  - Dochází k dočasnému shromáždění volných finančních prostředků přebytkových subjektů
- Depozitní
  - Přebytkové subjekty mohou ukládat, resp. investovat dočasně volné finanční prostředky
- Alokační
  - Přesun dočasně volných finančních prostředků přebytkových subjektů k deficitním
- Obchodní (likvidity)
  - Zajištění obchodovatelnosti investičních nástrojů
- Cenotvorná (informační)
- Uchovatele hodnoty
- Snížení rizika (diverzifikace)
  - prostřednictvím pojištění, finančních derivátů, diverzifikací portfolia apod.

Funkce trhu: Realizace vlastnických práv

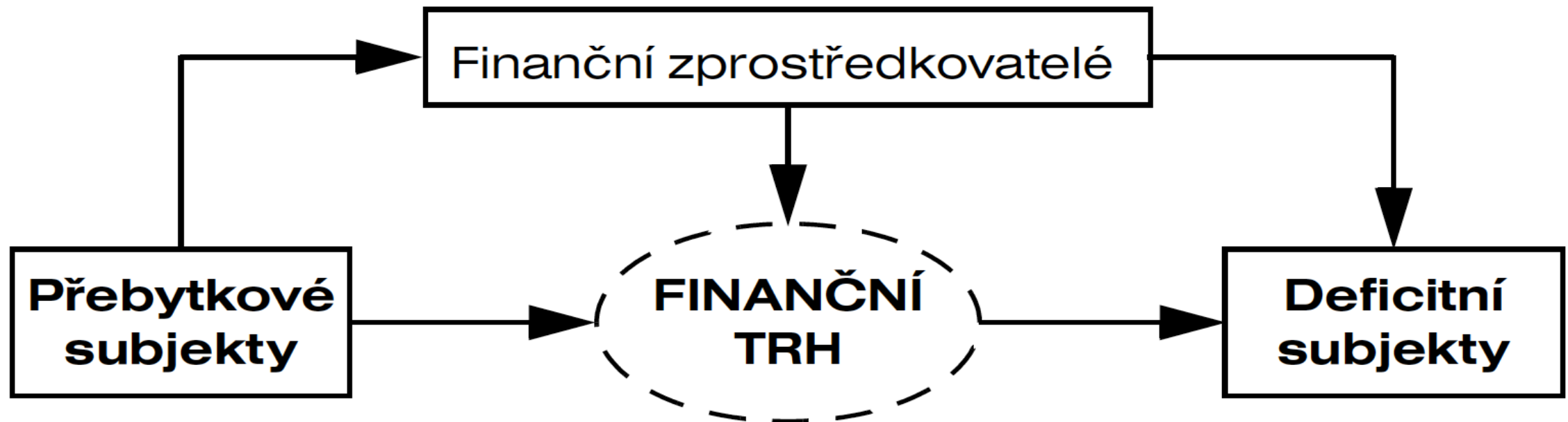
- Finanční trh umožňuje volnou dispozici s investičními nástroji
- Jejich nákup a prodej v jakémkoliv časovém okamžiku
- Finanční trh svými cenovými pohyby dává akcionářům možnost vyvíjet tlak na manažery, kteří danou akciovou společnost řídí, aby ji lépe a kvalitněji vedli a spravovali akciovou společnost ve prospěch akcionářů, což se následně může projevit v růstu cen akcií a tržní hodnoty společnosti.
- Prostřednictvím finančního trhu mohou akcionáři prosazovat svá základní akcionářská práva a cíle.

Hlavní úkol finančního trhu v ekonomice

- Alokační efektivnost
  - Vyžaduje, aby volné finanční prostředky byly přesunuty k deficitnímu subjektu, která nabídne nejvyšší rizikově očištěný výnos, tedy nejvyšší zhodnocení vložených prostředků při respektování rizika.
- Operační efektivnost
  - Je dosažena, jsou-li volné finanční prostředky od přebytkových subjektů alokovány k deficitním subjektům s minimálními transakčními náklady.
- Informační efektivnost
  - Je posuzována ve vztahu k rychlosti a adekvátnosti reakce kurzů investičních nástrojů (např. CP) na novou, neočekávanou informaci.

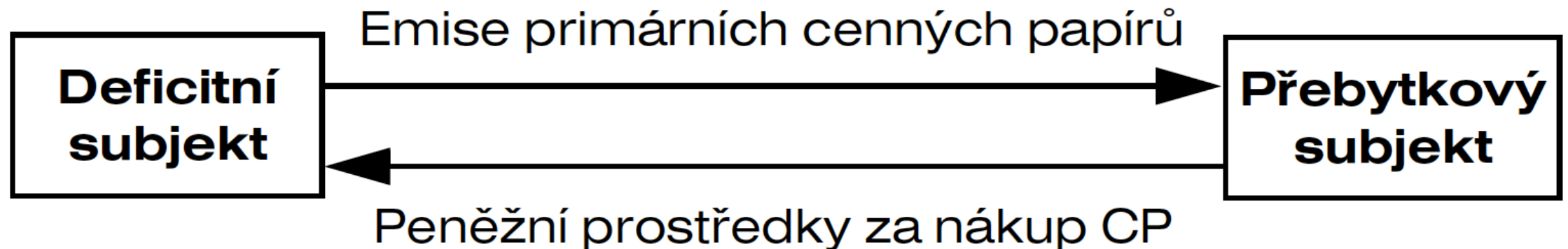
Deficitní a přebytkové subjekty

- Deficitní subjekt potřebuje realizovat svůj záměr (nákup nemovitosti, obnova vozového parku, inovace IT technologií apod.), ale k této realizaci nemá potřebné finanční prostředky. Přebytkový subjekt není naopak schopen v daném okamžiku uplatnit všechny své nakumulované zdroje, a proto je může nabídnout k využití deficitním subjektům.

Přímé financování

- U přímého financování dochází k obchodu přímo mezi věřitelem (přebytkový subjekt) a dlužníkem (deficitní subjekt).
- Zpravidla však má tato forma financování velké transakční náklady

Polopřímé financování

- Polopřímé financování je určitou formou nepřímého financování, jelikož do vztahu mezi deficitním a přebytkovým subjektem vstupuje právě finanční zprostředkovatel.

Nepřímé financování

- Finanční zprostředkovatel obchoduje na svůj účet.
- Je tedy schopen přijímat primární CP a emitovat sekundární CP, čímž se nejen snižují transakční náklady, ale dochází také k určitému zajištění rizika spojeného s primárními CP.
- Realizace emise sekundárních CP probíhá na sekundárním trhu.

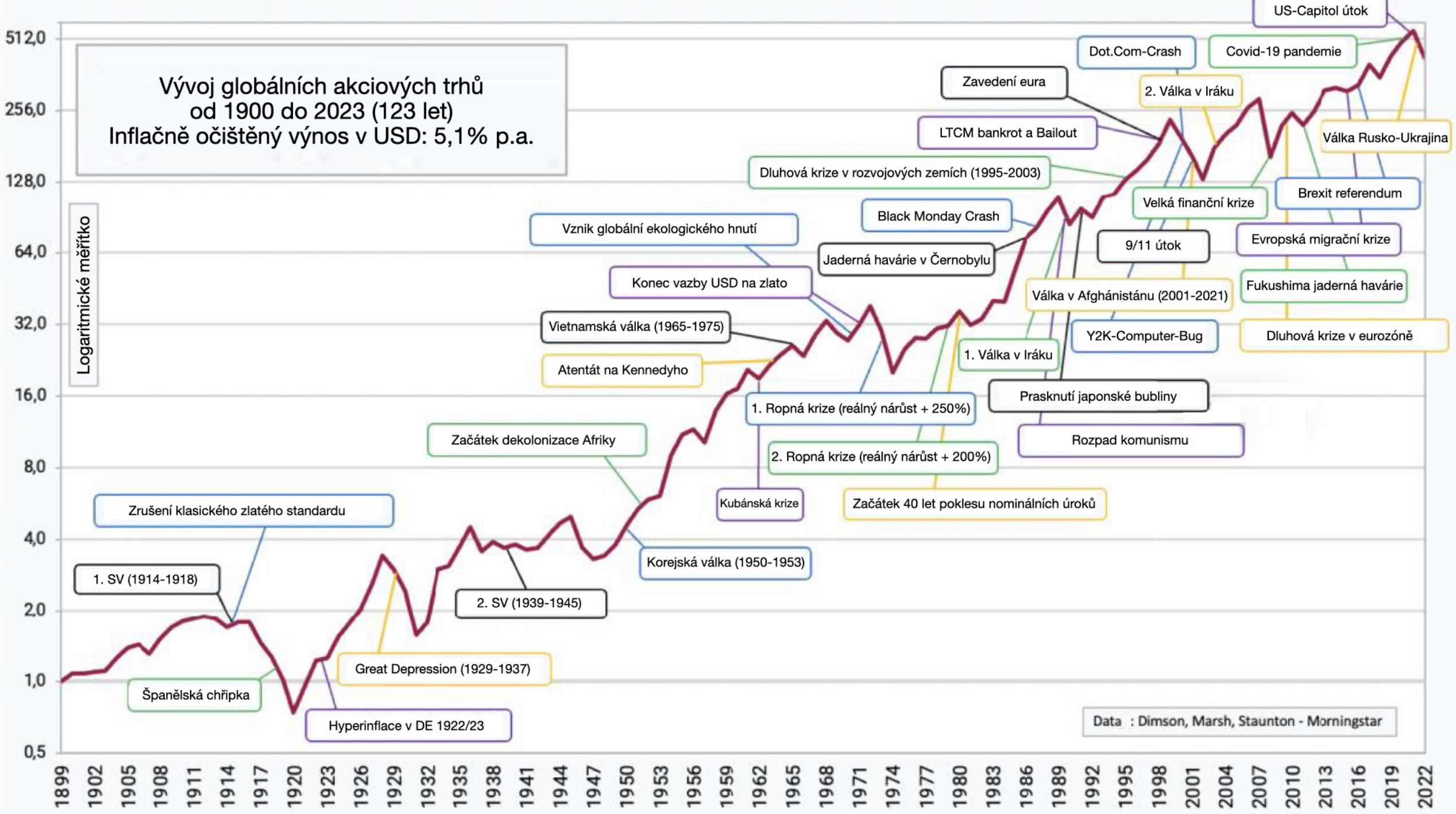
Inflačně očištěné výnosy nejdůležitějších tříd aktiv

Období 1900-2022 (123 let) a kratší

Období	Akcie / globální (USD)	Rezidenční nemovitosti / globální	Dlouhodobé státní dluhopisy / globální (USD)	Peněžní trh (USD)	Zlato (USD)	Komodity (USD)
1900-2021 (122 let)	5,0 % p.a.	2,4 % p.a.	1,9 % p.a.	0,7 % p.a.	0,7 % p.a.	0,4 % p.a.
1983-2002 (20 let)	7,1 % p.a.	3,8 % p.a.	8,3 % p.a.	2,4 % p.a.	-4,6 % p.a.	-2,7 % p.a.
2003-2022 (20 let)	6,0 % p.a.	3,5 % p.a.	2,7 % p.a.	-1,3% % p.a.	6,2 % p.a.	1,1 % p.a.

Vývoj globálních akciových trhů
od 1900 do 2023 (123 let)
Inflačně očištěný výnos v USD: 5,1% p.a.

Logaritmické měřítko

Data : Dimson, Marsh, Staunton - Morningstar

Finanční trh – distribuce (rozdělení) výnosů

- Ve vztahu k výnosům je finanční trh „hra s nulovým součtem“.
- Především z pohledu drobných investorů zůstává finanční trh hrou s nulovým součtem.
- Za každou finanční transakcí, například zamýšlenou investicí, je v pozadí mnoho zúčastněných stran.
- Prioritní cíl účastníků finančních trhů - nebýt nejslabším subjektem trhu.

Cizí a vlastní kapitál

- Společnost potřebuje v reálné ekonomice peníze a hledá financování svých podnikatelských záměrů, někoho, kdo jí poskytne zdroje – finance.
- Aby takový finančník vůbec našel, nabízí se finanční pobídky, například **platby úroků za půjčené peníze**.
- Tato forma financování se nazývá **cizí kapitál**.
- Alternativou k cizímu kapitálu je, že majitel (vlastník) společnosti může investorovi **přímo nabídnout podíl ve společnosti (např. formou akcií)**.
- Tato forma financování se označuje **vlastní kapitál**.

Kde vznikají výnosy

- Výnosy vznikají pouze v ekonomice.
- Abychom pochopili, co je dlouhodobě bezpečná investice, potřebujete ekonomické znalosti.
- V kapitalistickém systému (v ekonomice) je pozoruhodná brutalita.
- Společnosti bez vysokých výnosů vlastního kapitálu, nemohou přežít.
- Nestačí být pouze v tzv. „černých číslech“ (v zisku).
  - v některých tržních segmentech, se očekávají výnosy z vlastního kapitálu až ve výši **20 procent**.
- Znakem kapitalismu je, že z krize vychází posílen (systém je silnější).

Cenné papíry

- Cenné papíry původně sloužily k tomu, aby poskytovaly likviditu společnostem z reálné ekonomiky.
- Společnost bude přirozeně chtít zaplatit co nejnižší úrok.
- Společnost musí investorům za poskytnuté finanční prostředky něco nabídnout (nějakou protislužbu):
  - 1) Kompenzaci investorům, že nevyužijí peníze pro sebe
  - 2) Kompenzaci za riziko, že případná transakce selže (nebude úspěšná)

Cenné papíry (II)

- Ve finančních médiích a dalších pseudo-médiích jsou cenné papíry (jejich vlastnosti a přínosy) vždy prezentovány, diskutovány a popisovány z pohledu čtenáře, tj. z pohledu investora.
- Vzniká tím dojem, že smysl cenných papírů spočívá v tom, otevřít drobným investorům nové příležitosti a umožnit jim dosáhnout výnosu (zisku).
- Smysl CP je především v tom, že poskytují likviditu společnostem z reálné ekonomiky.

Finanční segment

- Drobní investoři mají příliš málo peněz na to, aby je mohli investovat (diverzifikovat) do mnoha různých forem CP
  - Snaha alokovat majetek společně → kolektivní investování
- Globálně existuje přibližně **8 000** společností, jejichž akcie jsou likvidní a je s nimi obchodováno na burzách.
- Na druhé straně existuje více než **150 000** akciových fondů a mnoho milionů různých strukturovaných produktů a derivátů, které sází na určité kurzovní změny těchto 8 000 akcií.
- Vznikl obrovský průmyslový segment, aniž by se skutečný svět stal větším nebo krásnějším.

Kritéria a členění

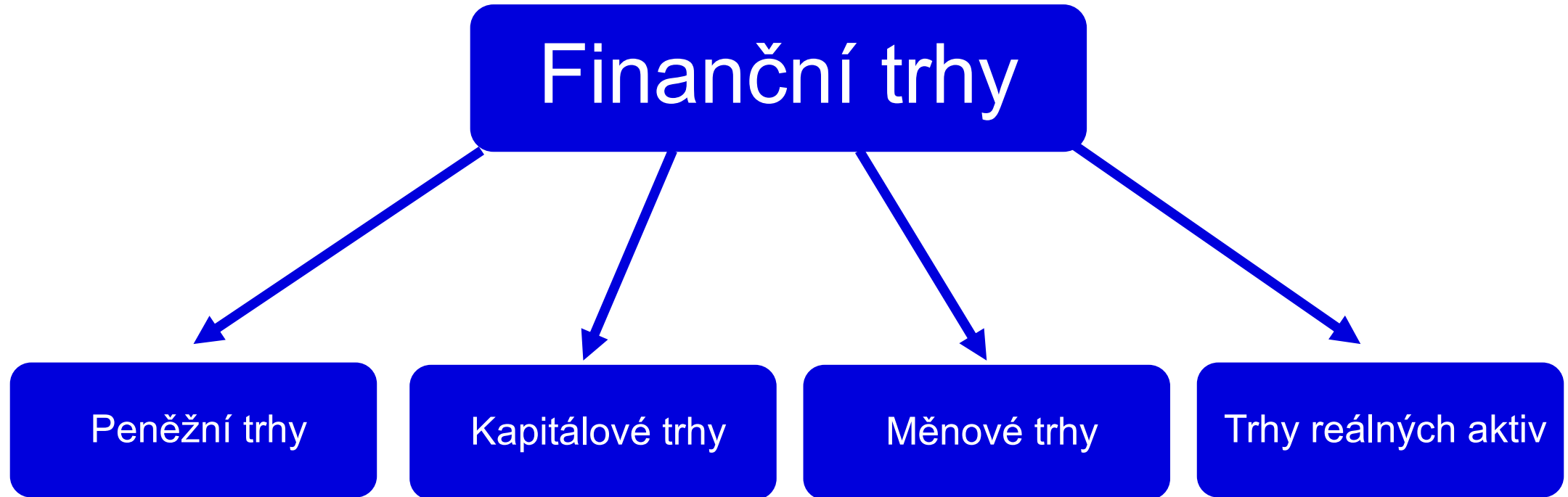
Kritéria a členění finančních trhů (I)

- Dle formy obchodu
  - fyzické trhy s reálnou alokací produktu (např. futures, opce)
  - přímé, elektronické trhy bez přítomnosti produktů
- Dle doby obchodu
  - kontinuální, stále probíhající trhy (akcie, dluhopisy...)
  - aukční, svolávací trhy (call markets) v určitém čase (opce...)
- Dle splatnosti produktu
  - peněžní trh (money market) – splatnost finančních aktiv do 1 roku
  - kapitálový trh (capital market) – splatnost finančních aktiv delší než 1 rok

Kritéria a členění finančních trhů (II)

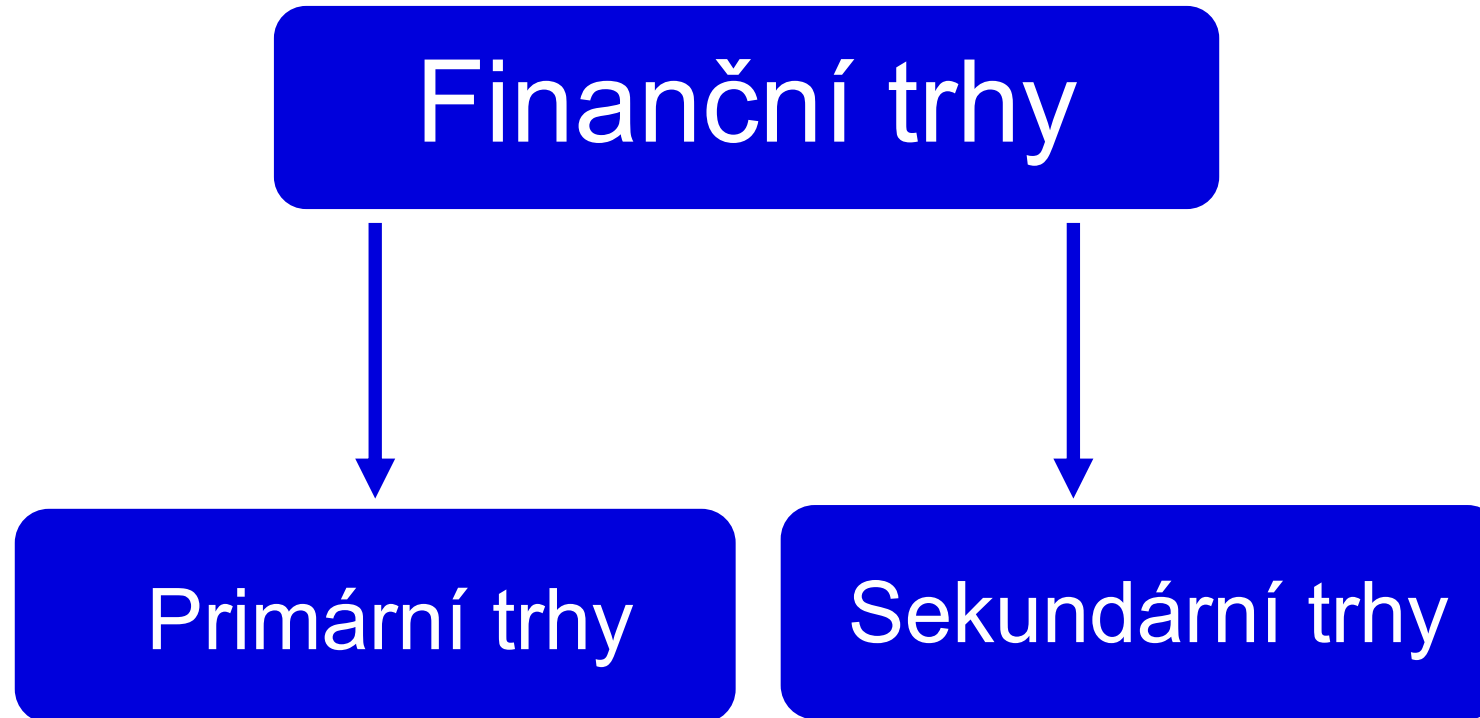
- Dle druhu obchodování investičních nástrojů
  - **Peněžní trhy**, kde se obchoduje s investičními nástroji, které mají dobu splatnosti maximálně 1 rok či kratší (pokladniční poukázky)
  - **Kapitálové trhy**, kde se obchoduje s investičními nástroji, které mají dobu splatnosti delší než 1 rok (akcie, dluhopisy, deriváty)
  - **Měnové trhy**, zahrnují devizové trhy, na nichž je směňována a obchodována domácí měna za měny zahraniční resp. zahraniční měny mezi sebou
  - **Trhy reálných aktiv**, kde se obchoduje s různými reálnými aktivy, komoditami, drahými kovy, zemědělskými produkty a nemovitostmi

Kritéria a členění finančních trhů (II)

Kritéria a členění finančních trhů (III)

– Dle obchodovatelnosti instrumentu

Primární trhy (I)

- Primární trhy jsou trhy s novými emisemi cenných papírů.
- Emitent cenného papíru (deficitní subjekt) zde získává volné finanční prostředky.
- Přípravu a provedení emisního obchodu včetně jeho následného zajištění a podpory provádí buď emitent sám (vlastní emise) nebo využívá služeb investiční banky nebo obchodníka s cennými papíry (cizí emise).

Primární trhy (II)

Primární trh s cennými papíry může mít podobu:

– primárního veřejného trhu

- emise je nabízena široké investorské veřejnosti formou veřejné nabídky, volného prodeje nebo tendru, přičemž je emise schvalována nebo registrována regulatorním orgánem (cenný zdroj informací pro investory – prospekt cenného papíru).
- Jedná se o tzv. veřejnou emisi.

– primárního neveřejného trhu

- cenné papíry nabízeny pouze předem vymezené skupině investorů, kteří jsou obeznámeni se situací emitenta, a proto zpravidla není požadováno vyhotovení prospektu cenného papíru.
- Prvotní majitelé zpravidla drží cenný papír po celou dobu jeho životnosti, a proto nepožadují, aby byl cenný papír obchodován na organizovaných trzích.
- Jedná se o tzv. soukromou emisi (nižší náklady než veřejná).

Sekundární trhy (I)

- Sekundární trhy jsou trhy s již emitovanými produkty (cennými papíry).
- Transakce nevytvářejí pohledávky za prvotními dlužníky a obchod se uskutečňuje pouze mezi investory.
- Jde o trh se „starými“ finančními instrumenty, které se pohybují od jednoho investora ke druhému.
- Emitent cenného papíru na tomto trhu již nezískává žádné další volné finanční prostředky.
- Typickým příkladem je burza, která zajišťuje likviditu cenného papíru.

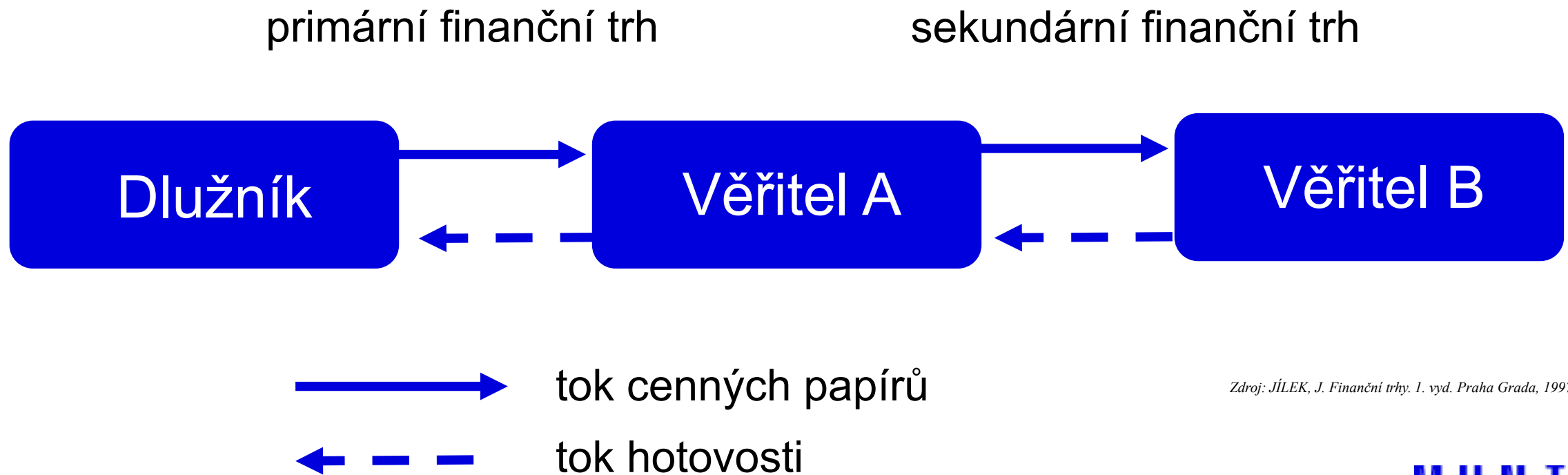

Sekundární trhy II

Lze dělit na:

- veřejný sekundární trh
  - organizovaný (burza nebo mimoburzovní trh)
  - neorganizovaný trh (např. OTC – obchody přes přepážku nebo obchody s licencovaným obchodníkem s cennými papíry, který může prodávat a nakupovat cenné papíry z a do svého portfolia)
- neveřejný sekundární trh
  - individuálně dohodnuté prodeje či nákupy cenných papírů přímo mezi potenciálními zájemci o nákup a vlastníky určitých cenných papírů za dohodnutou cenu a v dohodnutém objemu. Transakce uzavírány buď přímo mezi prodávajícím a nakupujícím nebo pomocí zprostředkovatele.

Vztah mezi primárním a sekundárním trhem

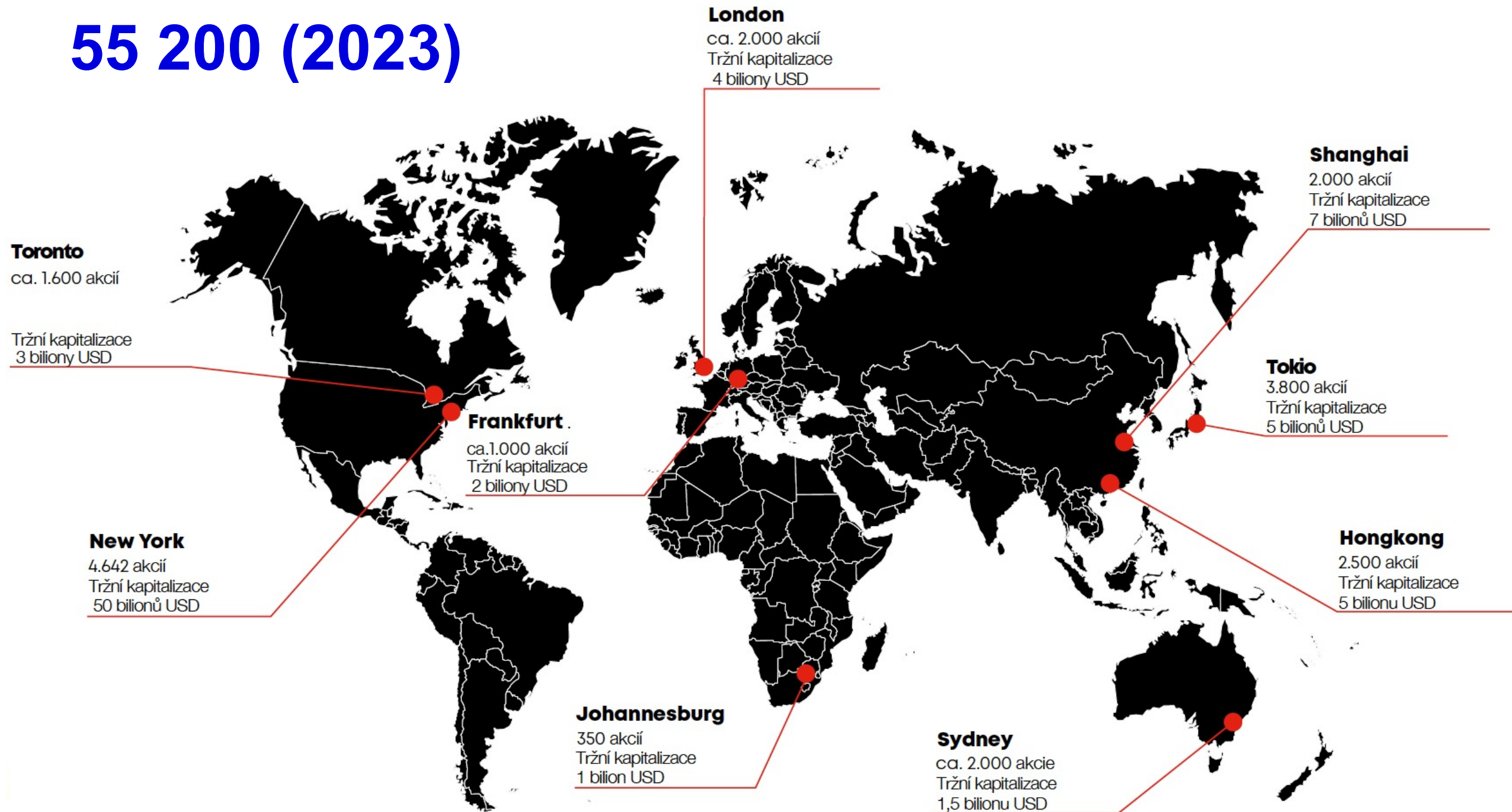
Zdroj: JÍLEK, J. Finanční trhy. 1. vyd. Praha Grada, 1997, str. 50

Primární a sekundární trhy

- Každý sekundární trh má trh primární, primární trh však nemusí mít trh sekundární.
- Primární a sekundární trhy jsou promptní i termínované.

Globální data

55 200 (2023)

London

ca. 2.000 akcií
Tržní kapitalizace
4 biliony USD

Shanghai

2.000 akcií
Tržní kapitalizace
7 bilionů USD

Tokio

3.800 akcií
Tržní kapitalizace
5 bilionů USD

Hongkong

2.500 akcií
Tržní kapitalizace
5 bilionu USD

Frankfurt

ca. 1.000 akcií
Tržní kapitalizace
2 biliony USD

New York

4.642 akcií
Tržní kapitalizace
50 bilionů USD

Johannesburg

350 akcií
Tržní kapitalizace
1 bilion USD

Sydney

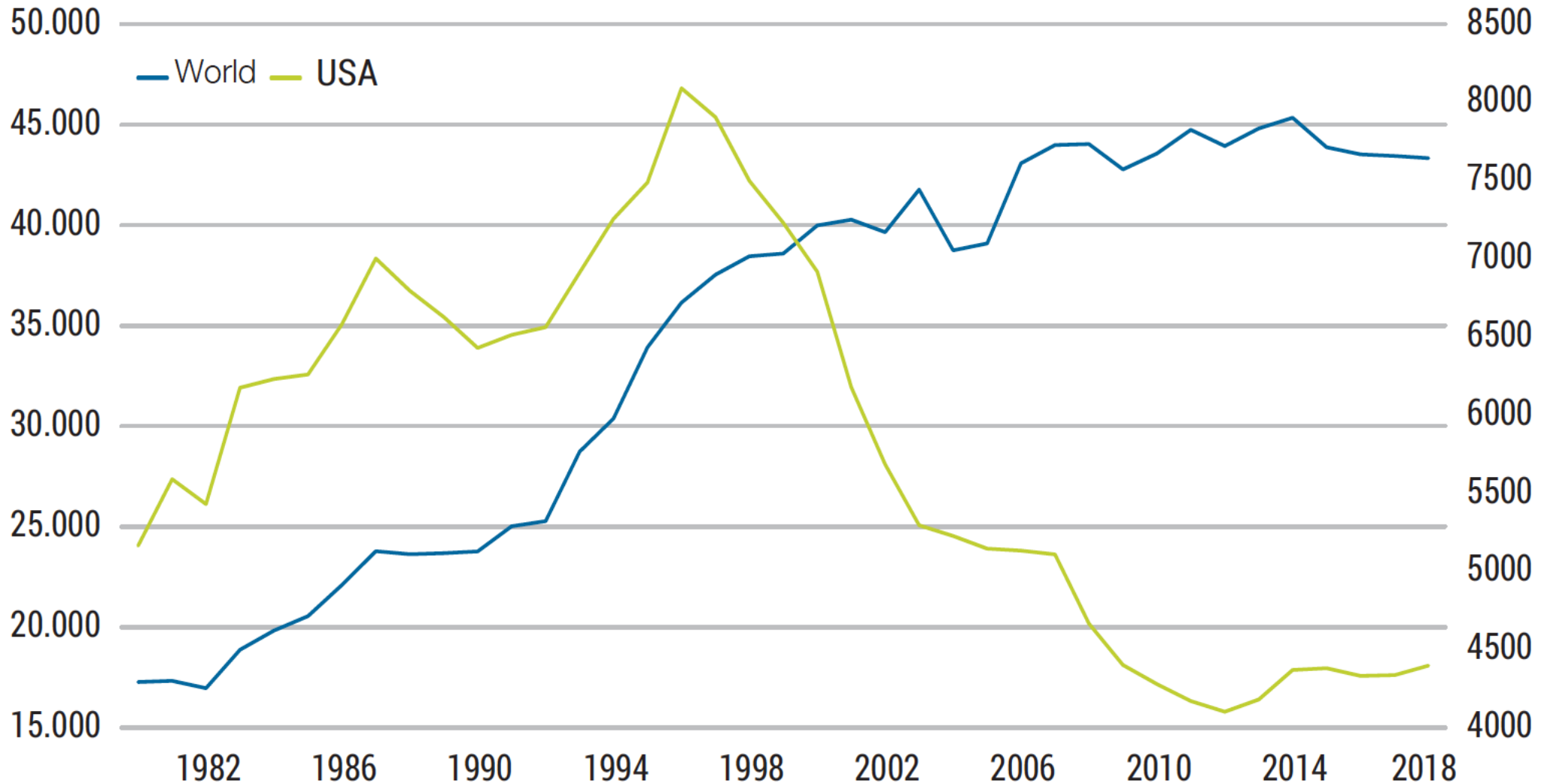
ca. 2.000 akcie
Tržní kapitalizace
1,5 bilionu USD

Toronto

ca. 1.600 akcií

Tržní kapitalizace
3 biliony USD

43 342: globálních akciových společností

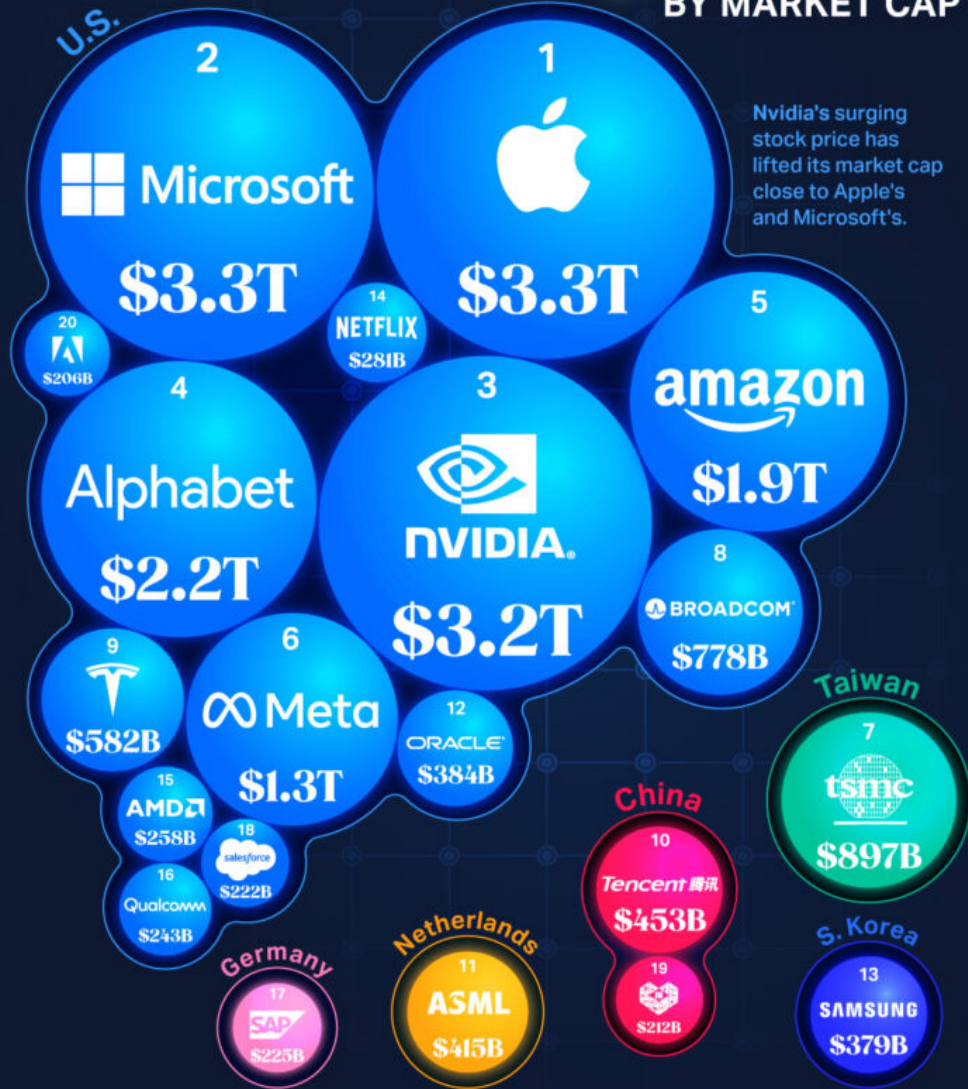
10 největších globálních společností v čase

1980	1990	2000	2010	2020
 IBM	 NTT	 Microsoft	 Exxon Mobil	 Microsoft
 AT & T	 Bank of Tokyo-Mit-subishi*	 General Electric	 Petro China	 Apple
 Exxon	 Industrial Bank of Japan	 NTT DoCoMo	 Apple Inc.	 Amazon
 Standard Oil	 Sumitomo Mitsui Banking*	 Cisco Systems	 BHP Billiton	 Google
 Schlumberger	 Toyota Motors	 Walmart	 Microsoft	 Facebook
 Shell	 Fuji Bank	 Intel	 ICBC	 Alibaba
 Mobil	 Dai-Ichi Kangyo Bank	 NTT	 Petrobras	 Tencent
 Atlantic Richfield	 IBM	 Exxon Mobil	 China Construction Bank	 Johnson & Johnson
 General Electric	 UFJ Bank	 Lucent Technologies	 Royal Dutch Shell	 JP Morgan Chase
 Eastman Kodak	 Exxon	 Deutsche Telekom	 Nestlé	 Exxon Mobil

TOP 20

Tech Companies

BY MARKET CAP

Nvidia's surging stock price has lifted its market cap close to Apple's and Microsoft's.

Source: Companiesmarketcap.com as of June 13, 2024

The World's Top 50

Largest Banks

By Assets

Visualcapitalist.com | Note: Data compiled April 12, 2023. | Source: S&P Global Market Intelligence (2023)

Největší globální správci majetku 2024/10

- dle Assets under management
(v miliardách USD)

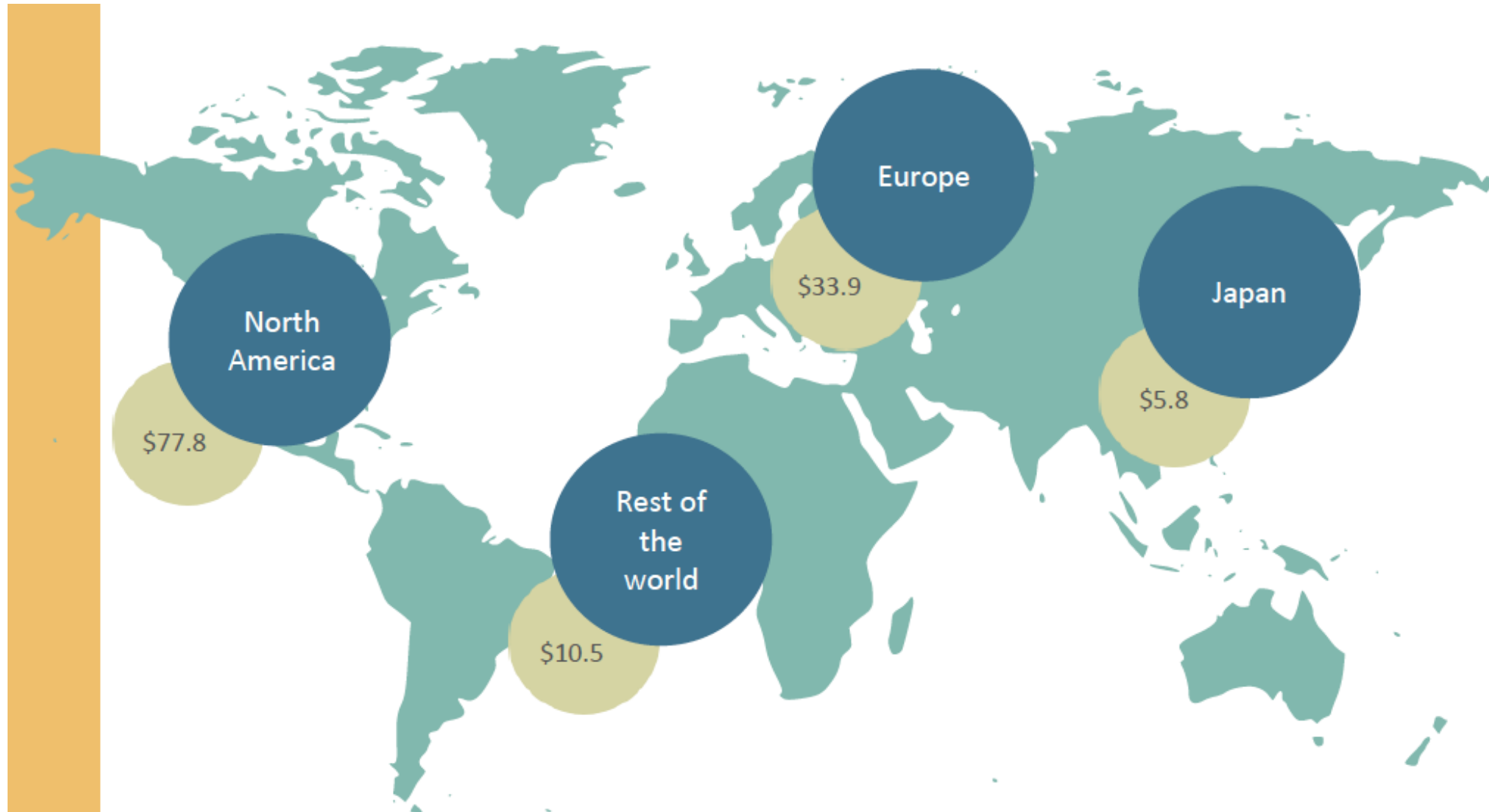
1	BlackRock	United States		10 008
2	The Vanguard Group	United States		8.593
3	Fidelity Investments	United States		4.581
4	State Street Global	United States		4.127
5	J.P. Morgan Chase	United States		3.422
6	Goldman Sachs Group	United States		2.812
7	UBS	United States		2.620
8	Capital Group	France		2.532
9	Allianz Group	Germany		2.454
10	Amundi	France		2.250
11	BNY Investments	United States		1.974
12	Invesco	United States		1.585
13	Legal & General	United Kingdom		1.475
14	Franklin Templeton	United States		1.455
15	Prudential Financial	United States		1.449
16	T. Rowe Price Group	United States		1.444
17	Northern Trust	United States		1.434
18	Morgan Stanley Inv. Mgmt.	United States		1.373
19	BNP Paribas	France		1.364
20	Natixis Investment Managers	France		1.288

Největší správci majetku (10/2024)

1.	Blackrock	USA	10,0
2.	Vanguard	USA	8,6
3.	Fidelity Investments	USA	4,6
4.	State Street	USA	4,1
5.	J.P. Morgan Chase	USA	3,4
6.	Goldman Sachs	USA	2,8
7.	UBS	Schweiz	2,6
8.	Capital	USA	2,5
9.	Allianz	Deutschland	2,5
10.	Amundi	Frankreich	2,3

1.	UBS	Schweiz	2,6
2.	Allianz	Deutschland	2,5
3.	Amundi	Frankreich	2,3
4.	BNP Paribas	Frankreich	1,4
5.	Natixis	Frankreich	1,3
6.	AXA	Frankreich	1,0
7.	Deutsche Bank	Deutschland	1,0
8.	Aegon	Niederlande	0,9
9.	Schroders	Großbritannien	0,8
10.	Fidelity International	Großbritannien	0,8

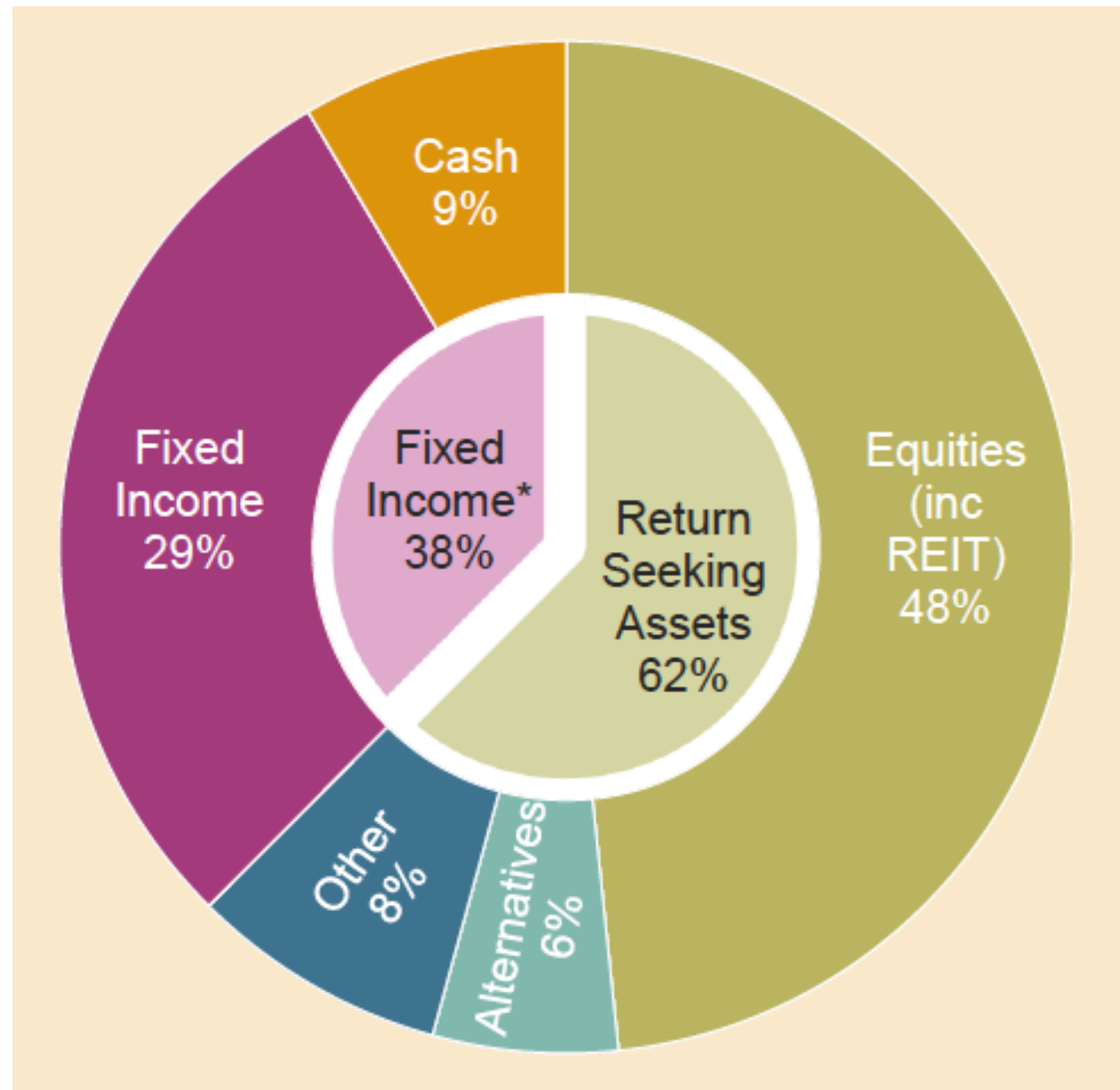
Finanční aktiva v regionech (v bil. USD)

¹Based on a subset of 173 asset managers in the 2023 ranking who provided relevant data for all years since 2019.

*Fixed income including Cash.

Rozložení aktiv

Globální aktiva (10/2024)

		tržní kapitalizace	cena			tržní kapitalizace	cena
1	 Gold GOLD	\$18.459 T	\$2,749	11	 TSMC TSM	\$1.026 T	\$197.93
2	 Apple AAPL	\$3.505 T	\$230.57	12	 Berkshire Hathaway BRK-B	\$986.68 B	\$457.77
3	 NVIDIA NVDA	\$3.444 T	\$140.41	13	 Tesla TSLA	\$832.13 B	\$260.48
4	 Microsoft MSFT	\$3.157 T	\$424.73	14	 Eli Lilly LLY	\$802.56 B	\$891.32
5	 Alphabet (Google) GOOG	\$2.013 T	\$164.53	15	 Broadcom AVGO	\$800.30 B	\$171.35
6	 Amazon AMZN	\$1.956 T	\$186.38	16	 Walmart WMT	\$667.49 B	\$83.04
7	 Silver SILVER	\$1.906 T	\$33.86	17	 JPMorgan Chase JPM	\$633.38 B	\$224.98
8	 Saudi Aramco 2222.SR	\$1.743 T	\$7.21	18	 Visa V	\$551.11 B	\$283.22
9	 Meta Platforms (Facebook) META	\$1.436 T	\$567.78	19	 SPDR S&P 500 ETF Trust SPY	\$531.61 B	\$579.24
10	 Bitcoin BTC	\$1.355 T	\$68,387	20	 Exxon Mobil XOM	\$531.31 B	\$119.59

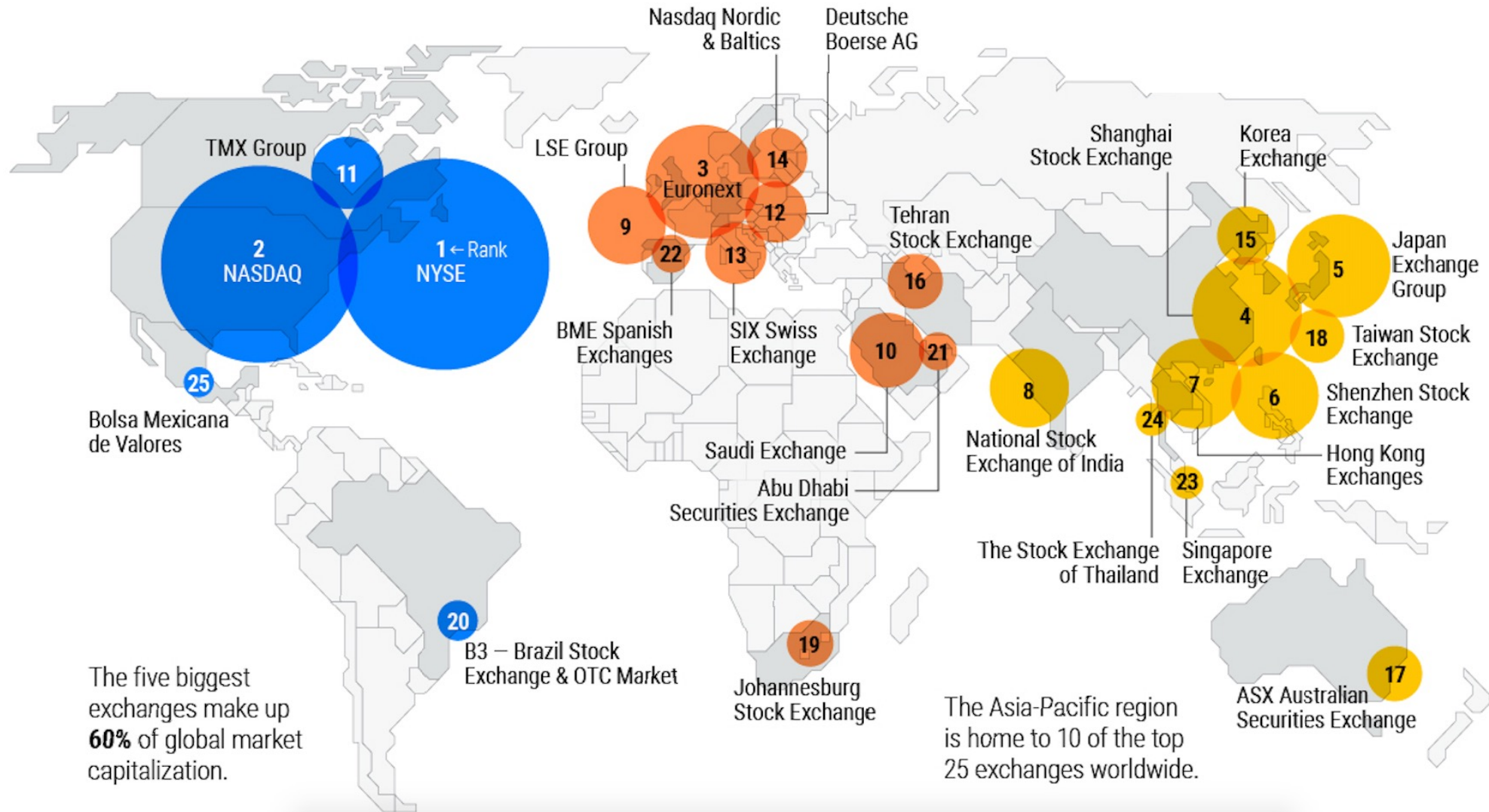
Největší globální burzovní trhy 2024/09

- dle tržní kapitalizace

(v bilionech USD)

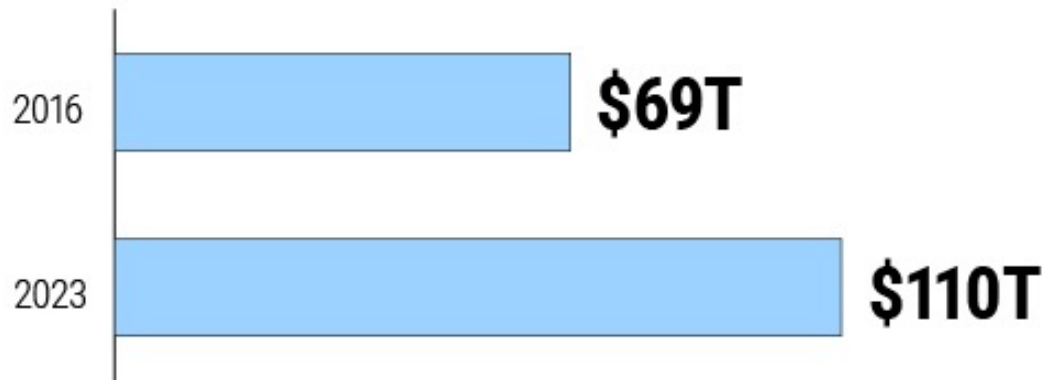
1	New York Stock Exchange	United States		28,33
2	Nasdaq	United States		26,62
3	Shanghai Stock Exchange	China		7,40
4	Euronext	Europe		7,22
5	Japan Exchange Group	Japan		6,94
6	Bombay Stock Exchange	India		5,67
7	National Stock Exchange	India		5,66
8	Shenzhen Stock Exchange	China		4,60
9	Hong Kong Stock Exchange	Hong Kong		4,06
10	Toronto Stock Exchange	Canada		3,35
11	London Stock Exchange	United Kingdom		3,24
12	Saudi Stock Exchange (Tadawul)	Saudi Arabia		2,72
13	Deutsche Börse AG	Germany		2,25
14	Nasdaq Nordic and Baltic Exchanges	Europe		2,17
15	Taiwan Stock Exchange	Taiwan		2,17
16	SIX Swiss Exchange	Switzerland		1,95
17	Australian Securities Exchange	Australia		1,88
18	Korea Exchange	South Korea		1,87
19	Johannesburg Stock Exchange	South Africa		1,87
20	Tehran Stock Exchange	Iran		1,52

Globální burzovní trhy 2023

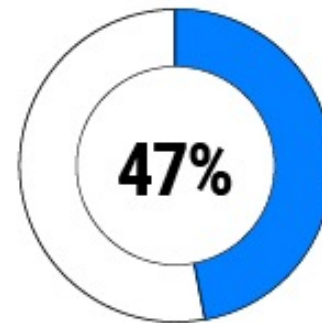
Globální burzovní trhy 2023 teritoriální rozložení

Total Market Value All Major Stock Exchanges

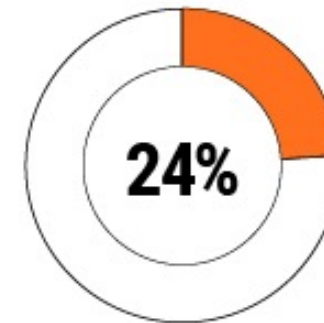

Data as of August 2023.
Source: World Federation of Exchanges

Market Share All Major Stock Exchanges

Americas

Europe, Middle East,
and Africa

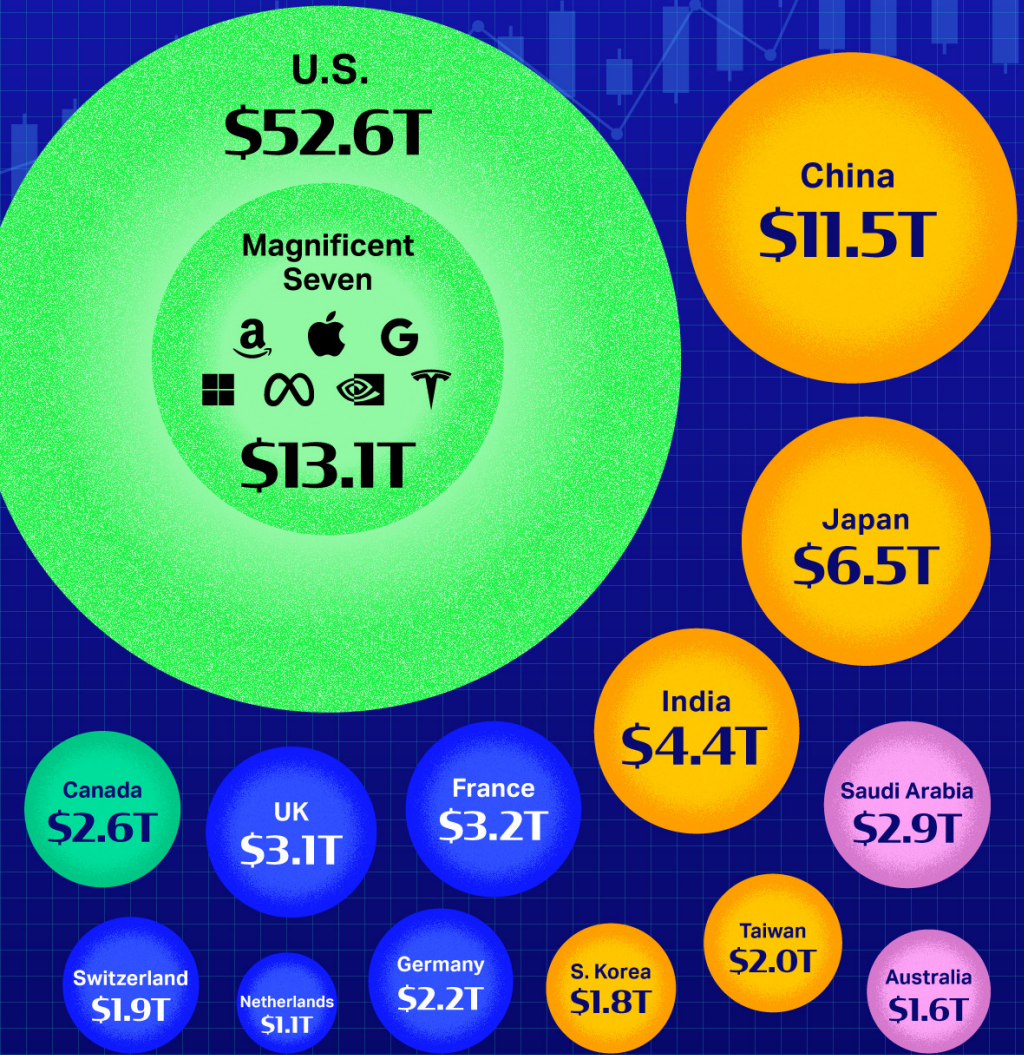

Asia-Pacific

THE WORLD'S TRILLION DOLLAR

Stock Markets

Country (or group)	Market Cap
U.S.	\$52.6T
Magnificent Seven	\$13.1T
China	\$11.5T
Japan	\$6.5T
India	\$4.4T
France	\$3.2T
UK	\$3.1T
Saudi Arabia	\$2.9T
Canada	\$2.6T
Germany	\$2.2T
Taiwan	\$2.0T
Switzerland	\$1.9T
South Korea	\$1.8T
Australia	\$1.6T
Netherlands	\$1.1T

Source: S&P Dow Jones Indices

As of Feb. 29, 2024

THE WORLD'S TRILLION DOLLAR

Stock Markets

U.S.
\$52.6T

Magnificent Seven

\$13.1T

China
\$11.5T

Japan
\$6.5T

India
\$4.4T

Saudi Arabia
\$2.9T

Canada
\$2.6T

UK
\$3.1T

France
\$3.2T

Taiwan
\$2.0T

S. Korea
\$1.8T

Australia
\$1.6T

Switzerland
\$1.9T

Netherlands
\$1.1T

Germany
\$2.2T

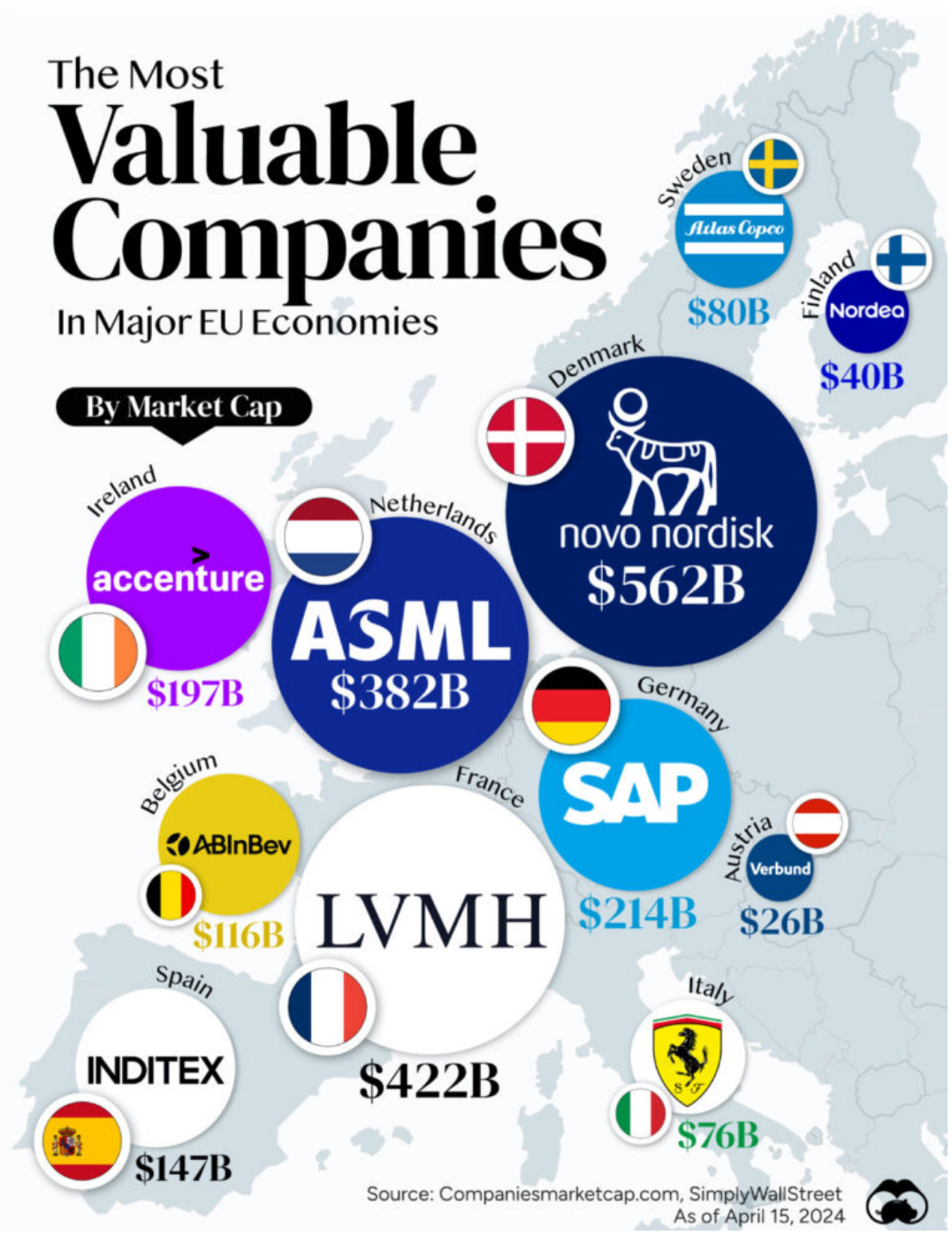
Source: S&P Dow Jones Indices

As of Feb. 29, 2024

The Most Valuable Companies

In Major EU Economies

By Market Cap

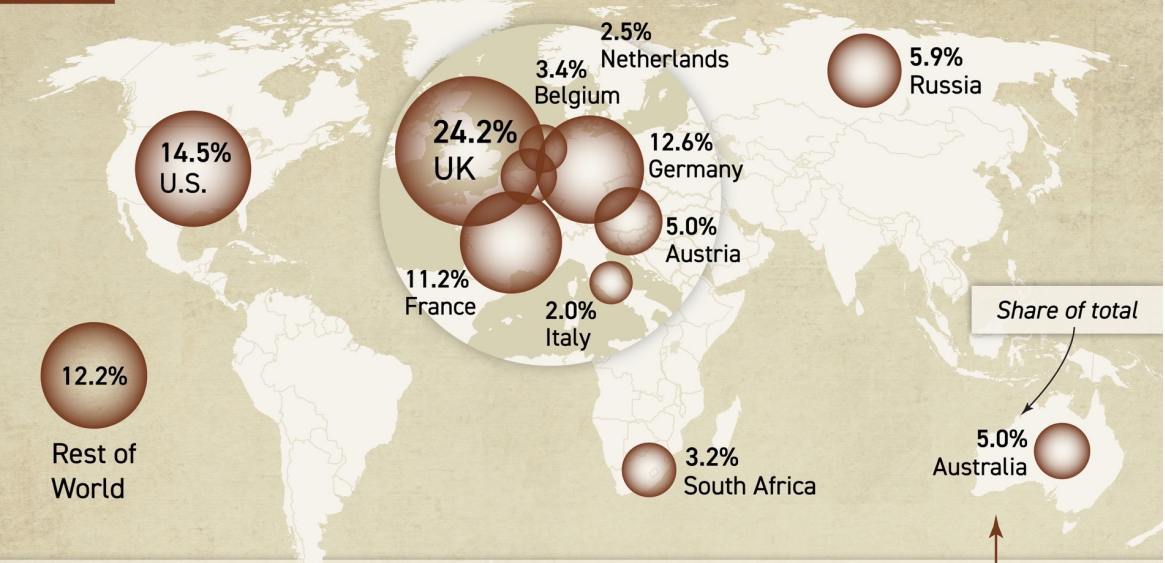

Source: Companiesmarketcap.com, SimplyWallStreet
As of April 15, 2024

MUNI LAW

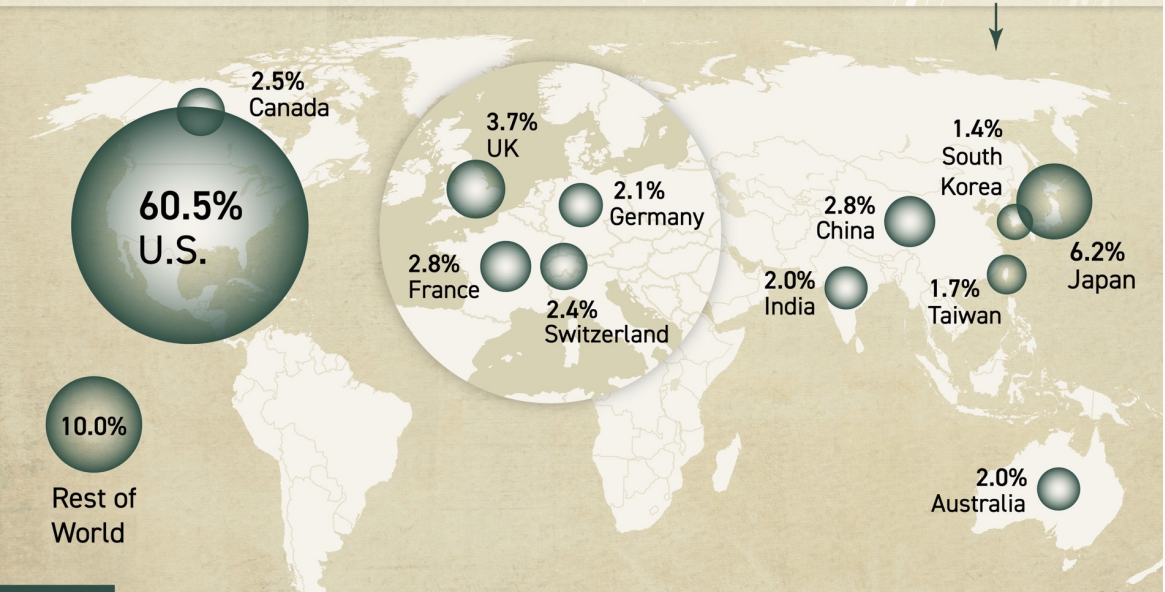
1900

Rank in 1900	Country	Share of Global Market Cap (%)
1	UK	24.2
2	U.S.	14.5
3	Germany	12.6
4	France	11.2
5	Russia	5.9
6	Austria	5.0
7	Belgium	3.4
8	Australia	3.4
9	South Africa	3.2
10	Netherlands	2.5
11	Italy	2.0
n/a	Rest of World	12.2

The Distribution of Global Market Cap

1900 VS. 2023

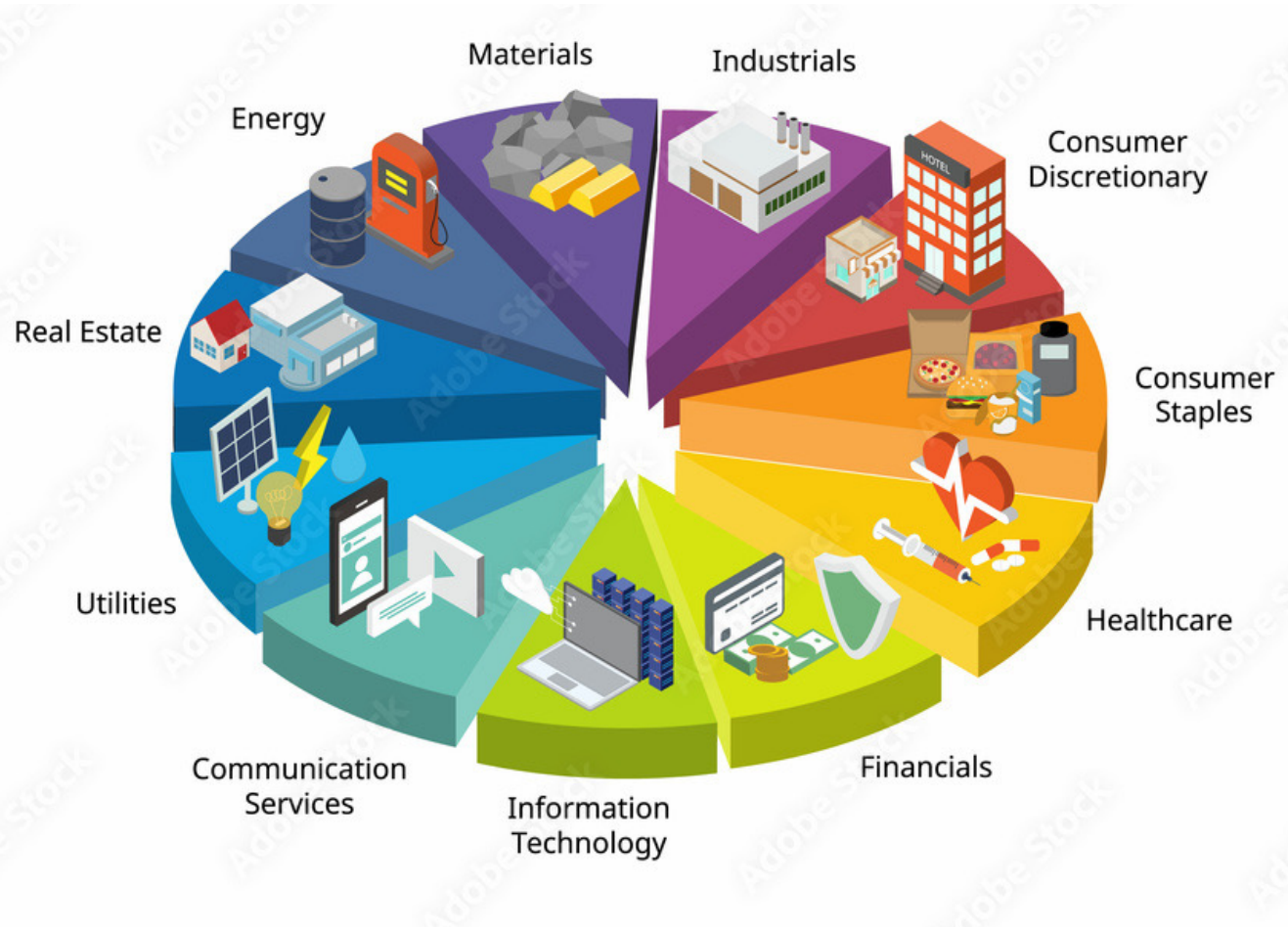
Rank in 2023	Country	Share of Global Market Cap (%)
1	U.S.	60.5
2	Japan	6.2
3	UK	3.7
4	China	2.8
5	France	2.8
6	Canada	2.5
7	Switzerland	2.4
8	Germany	2.1
9	Australia	2.0
10	India	2.0
11	Taiwan	1.7
12	South Korea	1.4
n/a	Rest of World	10.0

Source: Elroy Dimson, Paul Marsh and Mike Staunton, DMS Database 2024 (Top), FTSE Russell All-World Index Series Monthly Review, Dec 2023 (Bottom).

2023

Akciové sektory

- **Energetický sektor** (Energy)
- **Materiály** (Materials)
- **Průmysl** (Industrials)
- **Veřejné služby** (Utilities)
- **Zdravotní péče** (Healthcare)
- **Finanční sektor** (Financials)
- **Spotřební zboží zbytné** (Consumer Discretionary)
- **Spotřební zboží základní potřeby** (Consumer Staples)
- **Informační technologie** (Information Technology)
- **Telekomunikační služby** (Communication Services)
- **Nemovitosti** (Real Estate)

MUNI
LAW

Současnost / Budoucnost

Faktory růstu na finančních trzích

- Minulé období „levných“ peněz skočilo
  - peníze mají opět „cenu“ (růst úrokových sazeb)
- Technologické inovace
- Jednoduchý přístup na kapitálový trh
  - mizí rozdíl mezi drobnými a institucionálními investory
- Chut' spekulovat
- Revize penzijních systémů ve vyspělých státech

IMF International Monetary Fund

Největší nebezpečí pro globální finanční systém (analýza Q1/2023)

- Slabé banky
- Těžké období pro dlužníky
- Rizika poklesu nemovitostního trhu
- Fragilita (křehkost) finančních trhů
- Rostoucí segment stínového bankovníctví
- Finanční stabilita v Číně

Poplatky 0%

Robinhood

Products ▾

Learn ▾

Support

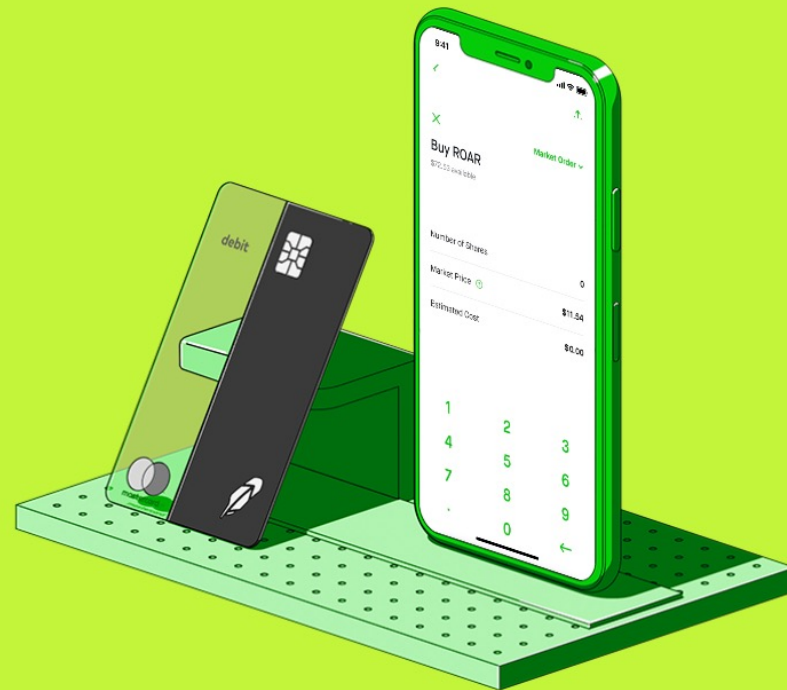
Log In

Sign Up

Investing for Everyone

Robinhood, a pioneer of commission-free investing, gives you more ways to make your money work harder.

Sign Up

Break Free from Commission Fees

Make unlimited commission-free trades in stocks, ETFs, and options with Robinhood Financial, as well as buy and sell cryptocurrencies with Robinhood Crypto. See our [fee schedule](#) to learn more about cost.

Poplatky 0% Evropa

[ABOUT US](#) [CAREERS](#)

Trade Republic is Europe's first commission-free mobile broker.

We offer easy, fast and convenient access to capital markets for everyone.

With a German banking license and partners such as HSBC, Blackrock and solarisBank, we make stock trading dead simple and commission-free.

We believe brokerage is poised for disruption driven by technology and automation. We have developed a proprietary banking platform operating for a fraction of the cost of traditional banks.

€ 80M

FUNDING RAISED

70

EMPLOYEES

+15

NATIONALITIES

OUR
INVESTORS

Accel

FOUNDERS FUND

CREANDUM

Project A

Investing made simple.

Start building your portfolio with just €1. One app for stocks, ETFs, savings plans, crypto and derivatives.

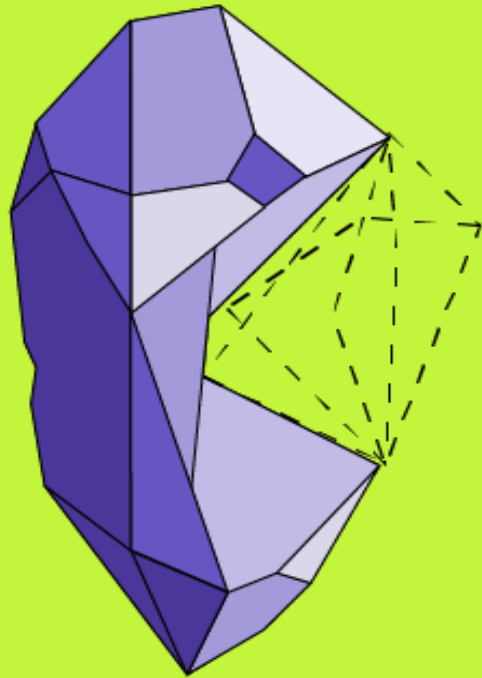
★★★★☆ Rated 4.2 stars on Trustpilot

➤ Open Free Account

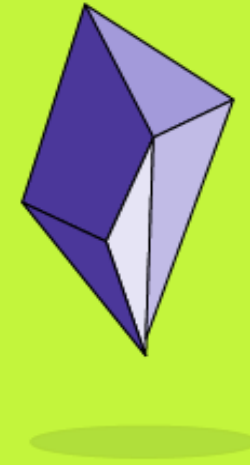

Join and get a free stock.¹

Zlomkové (frakční) akcie

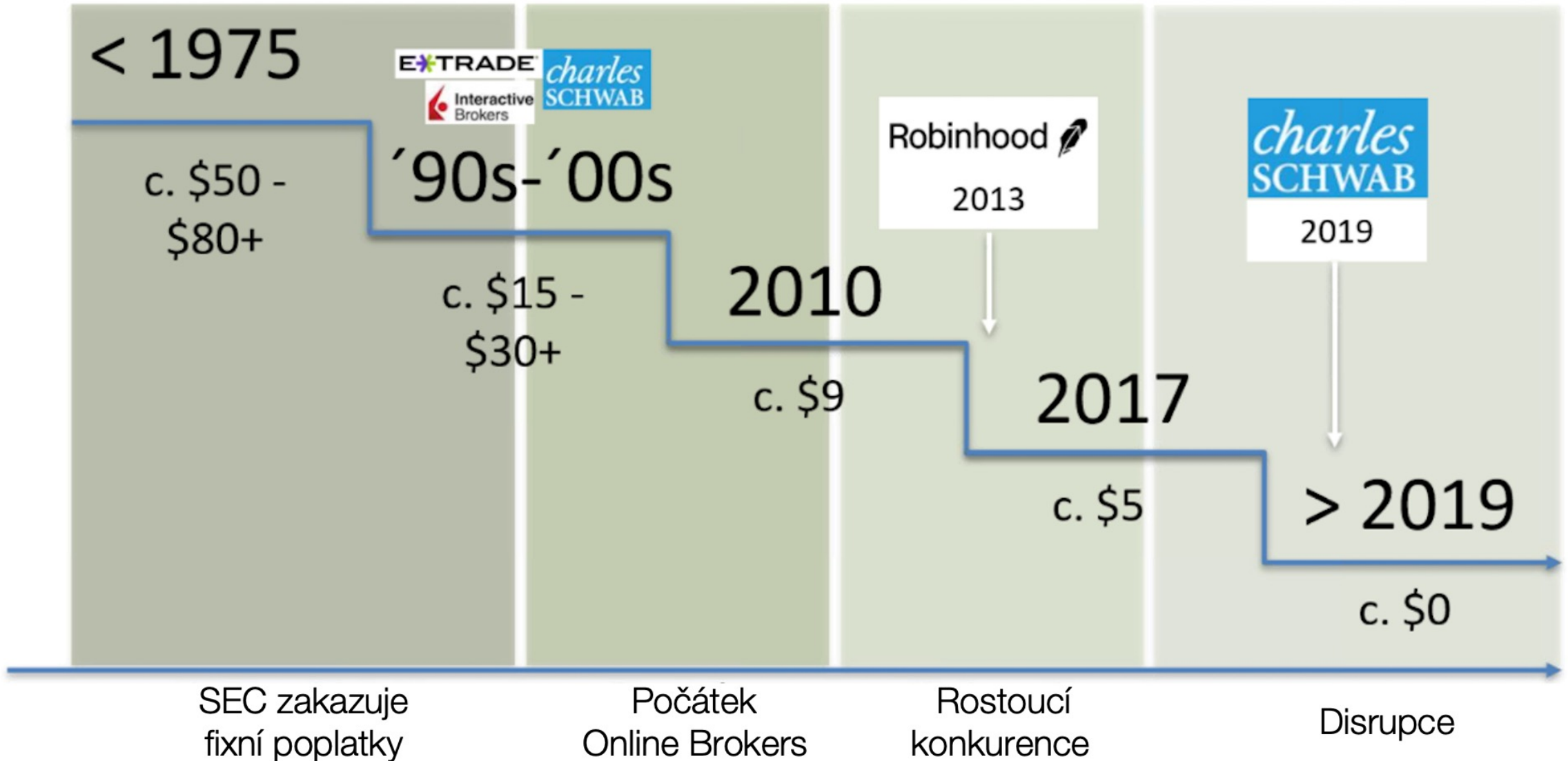

Stock
\$100/share

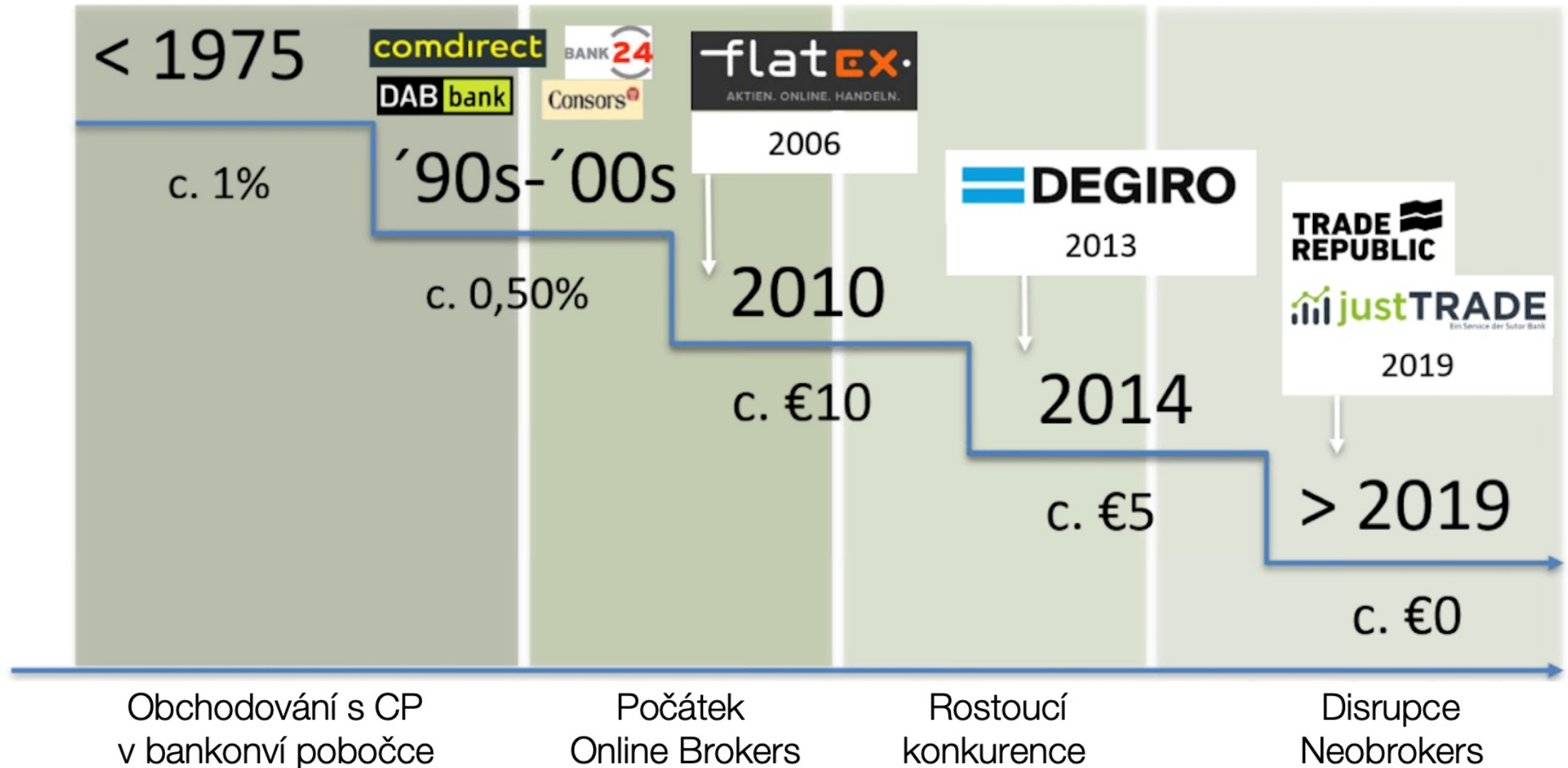

Fractional Share
\$25 for 1/4 of a share

Vývoj poplatků v USA

Vývoj poplatků v Německu

MUNI
LAW

Finanční trhy Investiční produkty

Národní hospodářství

Podzim 2024

Martin Svoboda

Akcie (I) vlastní kapitál

- Majetkový CP, který vyjadřuje podíl na majetku akciové společnosti
- dlouhodobý cenný papír (nemá stanovenou dobu splatnosti)
- majitel akcie neručí za závazky společnosti
- zemře-li akcionář, přecházejí akcionářská práva většinou na dědice
- součet jmenovitých hodnot všech emitovaných akcií odpovídá výši základního kapitálu akciové společnosti

Akcie (II)

- Výnos z akcie je dvojitý:
  - rozdíl v tržním kurzu
(kapitálový výnos je rozdíl mezi prodejní a nákupní cenou daného finančního nástroje)
  - dividenda
- Charakteristika akcie:
  - z pohledu společnosti: časově neomezené financování vlastním kapitálem
  - z pohledu investora: podílení se na podniku
  - bonita: výplata dividendy, hlasovací právo na valné hromadě
  - likvidita: nákup a prodej na akciovém trhu

Akcie (III)

- Riziko podstupované investorem:
  - Pohyb ceny o 1 EUR (1 CZK) odpovídá zisku / ztrátě ve výši 1 EUR (1CZK).
- Rostoucí kurz akcie: neomezený zisk
- Stagnující kurz akcie: žádný výnos (dividenda)
- Klesající kurz akcie: ztráta

Akcie - výhody

- Kapitál bez úroku a splátkového kalendáře
  - (rozdělení zisku se odvíjí od úspěchu společnosti).
- Relativní volnost v nakládání s kapitálem.
- Flexibilita (o výši dividendy rozhoduje společnost).
- Menšinoví akcionáři nemají kontrolu nad strategickým řízením společnosti.
- Zvýšení kredibility a zviditelnění společnosti.

Akcie - nevýhody

- Možný tlak investorů na výplatu dividend.
- Vliv dalších faktorů na hodnotu akcií
  - (neovlivňuje ji jen hospodaření společnosti, ale i nálada na trhu, vývoj odvětví, celková makroekonomická situace aj.).
- Většinový akcionář nebo skupina akcionářů může převzít kontrolu nad řízením společnosti.
- Povinnost zveřejňovat a reportovat informace akcionářům.
- Vyšší nároky na společnost z pohledu správy a řízení (Corporate Governance).

Druhy akcií

- Kmenové (základní) akcie
  - Běžné akcie, s nimiž nejsou spojena žádná zvláštní práva. Zahrnují základní právo podílet se na hlasování při valné hromadě (rozhodování) a právo na výplatu dividendy (podílu na zisku).
- Prioritní (přednostní) akcie
  - Akcie prioritní umožňují přednostní výplatu dividendy (podílu na zisku) oproti běžným kmenovým akciím. V případě likvidace společnosti zároveň zahrnují právo přednostní výplaty podílu na likvidačním zůstatku.
- Zaměstnanecké akcie
  - Nabývání akcií se slevou na emisním kurzu umožňuje zaměstnancům, aby získali akcie společnosti bez nutnosti splatit celý emisní kurs upsaných akcií, pokud bude případný rozdíl mezi splacenou částí emisního kursu a cenou pokryt z vlastních zdrojů společnosti.

Dluhopis (I) cizí kapitál

- Samotný název „dluhopis“ již napovídá, že se jedná o dluhový závazek, který má formu cenného papíru.
- Společnost vydávající dluhopis (emitent) obdrží peněžní prostředky od kupujících/investorů.
- Podobně jako u úvěru od banky jsou obdržené peníze pouze zapůjčeny a emitent dluhopisů je musí vrátit.

Dluhopis (II) cizí kapitál

- Podle podmínek, které si společnost vydávající dluhopis stanoví v harmonogramu emise, na oplátku u nejběžnějšího kupónového dluhopisu z půjčené částky v pravidelných intervalech (např. jednou až čtyřikrát za rok) platí vlastníkům dluhopisu předem smluvený úrok (kupón), a to až do konce platnosti dluhopisu.
- Při poslední splátce společnost vrací také zapůjčenou částku (jistinu).
- Dluhopis se obvykle vydává na dobu pěti a více let.
- Hlavním důvodem jsou relativně vysoké fixní náklady, které je třeba rozložit v čase.
- Dalším důvodem je zejména vhodnost dluhopisů pro financování projektů s dlouhodobější návratností investice.

Dluhopis - výhody

- Diverzifikace věřitelů a rizika nedostupnosti dodatečných zdrojů peněžních prostředků.
- Průběžné splátky pouze úroků.
- Dlužná částka je vrácena až na konci splatnosti dluhopisu.
- Zvýšení povědomí o společnosti (emitentovi) při veřejné nabídce.
- Méně omezujících podmínek (kovenantů) oproti bankovnímu úvěru.
- Nedochozí k převodu podílu vlastnictví společnosti na věřitele a ztrátě kontroly nad společností oproti majetkovým cenným papírům (akcie), kterými dluhopisy nejsou.
- Veřejně obchodovatelné dluhopisy zlepšují přístup k jinému zdroji financování.

Dluhopis - nevýhody

- Nedostupnost financování pro začínající společnosti na rozdíl od ekvitního financování (rizikový kapitál).
- Získání financování prodejem dluhopisu je časově náročnější v porovnání s bankovním úvěrem.
- Vyšší vstupní (emisní) náklady ve srovnání s bankovním financováním nebo privátní půjčkou.
- Vyšší úroková sazba ve srovnání s bankovním úvěrem.
- Administrativní zátěž.

Druhy dluhopisu (I)

- Dluhopisů existuje velké množství.
- Základně můžeme dluhopisy rozdělit na státní, komunální a korporátní (podnikové).
- Dluhopisy podnikové se liší způsobem určení úrokové sazby, zajištěním majetku a dalšími podmínkami.
- Podmínky si společnost definuje podle svých potřeb v rámci emisních podmínek tak, aby byly akceptovatelné i pro investory.

Druhy dluhopisu (II)

- Dluhopis s fixní sazbou
  - Úroková sazba je pevná po celou dobu splatnosti dluhopisu.
- Dluhopis s proměnlivou sazbou
  - U dluhopisů s proměnlivou sazbou se výše úroků mění podle dohodnuté referenční hodnoty. Obvykle se k marži (skutečná sazba / marže připočítává referenční sazba PRIBOR. Marže je fixní, zatímco referenční sazba je proměnlivá v součtu jsou tedy proměnlivé i celkové sazby dluhopisů.
- Zero coupon bond
  - Dluhopis s nulovým kupónem představuje druh dluhopisu, kde nedochází v průběhu doby jeho splatnosti k pravidelným platbám úroku (kupónu) a celá částka je splacena až v den splatnosti.
- Protiinflační dluhopisy (Inflation linked bonds)
  - Jak název napovídá, měly za úkol ochránit investované peníze před inflací. Byly vydávány jako Dluhopisy Republiky Ministerstvem financí ČR, aktuálně jsou však emise ze strany státu pozastaveny a další tranše protiinflačních dluhopisů prozatím nejsou vydány.

Právní předpisy a regulace trhu s akcemi a dluhopisy

- Základním právním předpisem upravujícím podmínky vydání (emise) akcií je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Základním právním předpisem upravujícím podmínky dluhopisového práva je zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů.
- Základním právním předpisem upravujícím akciové společnosti je zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.
- Základním předpisem upravujícím podmínky podnikání na kapitálovém trhu je zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.
- Základním předpisem, podle kterého se řídí povinnost vyhotovení prospektu emise cenného papíru je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu.
- Regulaci doplňují předpisy Burzy cenných papírů Praha (BCPP).

Literatura

- Veselá, J.: Investování na kapitálových trzích. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 950 stran. ISBN 9788075982124. s. 21 – 35.
- Blake, D.: Analýza finančních trhů. 1. vyd. Praha : Grada, 1995. ISBN 80-716-9201-8. s. 21 – 34.
- <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/popis-financniho-trhu/struktura>
- <https://www.pravniprostor.cz/clanky/pracovni-pravo/zamestnanecke-akcie-po-novu>
- <https://www.kapitalovypruvodce.cz/kapitalove-nastroje/primy-vstup-investora>
- <https://www.kapitalovypruvodce.cz/co-je-kapitalovy-trh>
- <https://www.kapitalovypruvodce.cz/dluhove-nastroje/trh-s-dluhopisy>
- <https://www.kapitalovypruvodce.cz/kapitalove-nastroje/akciove-trhy>
- <https://robinhood.com/eu/en/about/crypto/>
- <https://tradererepublic.com/en-de>
- <https://www.visualcapitalist.com>
- <https://www.visualcapitalist.com/category/markets/>
- <https://www.visualcapitalist.com/category/money-2/>
- <https://www.handelsblatt.com/finanzen/banken-versicherungen/fondsbranche-die-allianz-will-ihre-vermoegensverwaltung-staerken/100082797.html>
- <https://www.deraktionaer.de>
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_asset_management_firms
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_major_stock_exchanges
- <https://companiesmarketcap.com/assets-by-market-cap/>